Jaargang 107. Dingsdag, 15 Augustus 1848. No. 65.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der Stad *Groningen*, — ontvangen hebbende eene missive van den Heer KOLONEL, Garnizoens Kommandant, rakende het **OPGRAVEN** van **KOGELS** uit den op het glacis der buitenwerken gemaakten **HOOGEN AARDENWAL**, waarin dezelve bij het SCHIETEN naar de SCHIJF worden geschoten, en door welk bedrijf, meestal gepleegd wordende door Kinderen, buiten de Heere- en Oosterpoort wonende, die Hooge wal binnen korten tijd wordt afgegraven en voor het oogmerk bedorven; — hebben het noodig gevonden, *in de eerste plaats*, om degenen, die zich met het ZOEKEN en GRAVEN van KOGELS in den bedoelden HOOGEN WAL dusverre bezig hebben gehouden, en voorts ook een' ieder bij deze te waarschuwen, zich daarvan voortaan te onthouden, en alzoo de gevolgen voor te komen, welke uit die daad, wanneer zij daarop mogten worden betrapt, voor hen zouden kunnen voortvloeijen, vermits het aan niemand geoorloofd is, zonder uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde Militaire Magt, in de Rijks Militaire Gronden te graven en zich iets toe te eigenen van hetgeen zich daarin bevindt; — en *in de tweede plaats*, om aan een' ieder, wien zulks zoude mogen aangaan, te doen opmerken, dat de bedoelde AARDEN WAL, ten gevolge van de bij de Ingezetenen bestaande vrees voor ongelukken, en met het goede doel, om alle gegronde reden voor die vrees weg te nemen, tot op de tegenwoordige aanzienlijke hoogte en breedte is gebragt, waaraan veel moeite en zorg is besteed, doch 't welk te vergeefs is, wanneer het werk telkens en voortdurend weder wordt vernield; dat het in het algemeen voor ieder, maar inzonderheid voor degenen, wier VEE op de in de rigting van het schot liggende weiden graast, of die zelve aldaar bezigheden te verrigten hebben, van groot belang is, dat de bedoelde wal, die hen zelve en de bij hen dienende personen of hun vee voor gevaar beveiligt, in stand worde gehouden, en niet door het laakbaar omgraven bovenbedoeld worde bedorven en omverre gehaald; en dat Burgemeester en Wethouderen uit dien hoofde zich verpligt vinden, om aan een iegelijk en bijzonder aan de bewoners van het grondgebied dezer Stad buiten de Heere- en Oosterpoorten aan te bevelen, om toe te zien, dat hunne kinderen zich niet aan de gemelde ongeoorloofde daad schuldig maken.

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve worden gedrukt en aangeslagen en voorts in de Groninger Courant geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 7den Augustus 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der Stad *Groningen* brengen, naar aanleiding eener daartoe bij H.Ed. ontvangene aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR dezer Provincie, ter kennis van het Publiek, dat het BESTUUR van het GENOOTSCHAP *ter bevordering van Nijverheid*, te *Onderdendam*, eene WAARBORG-MAATSCHAPPIJ heeft opgerigt *tegen verliezen van* **RUNDVEE** *door* **LONGZIEKTE**, als het éénige middel, waardoor althans tot op dit oogenblik in dit Gewest, bij algemeene deelneming, de ramp, welke onzen aanzienlijken Veestapel bedreigt, eenigzins zal kunnen worden gelenigd; dat een EXEMPLAAR van het REGLEMENT voor de gemelde MAATSCHAPPIJ, ter onderlinge verzekering van Rundvee tegen de verliezen door Longziekte veroorzaakt, op de SECRETARIJ dezer Stad, ter inzage der belanghebbenden voorligt, gedurende den tijd dat de SECRETARIJ op werkdagen, des voormiddags voor het algemeen is opengesteld; en voorts, dat het bedoeld Reglement verkrijgbaar is ter Drukkerij van den Heer **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*; noodigende Burgemeester en Wethouderen de belanghebbende Ingezetenen dezer Stad uit, om, door deelneming in deze heilzame inrigting, eene uitgebreide en krachtige werking daarvan zooveel mogelijk te bevorderen.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 7den Augustus 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

ITALIË.

MILAAN, 7 Augustus.

Het nieuwste, wat ik u kan mededeelen, is, dat *Karel Albert* gekapituleerd heeft, onder voorwendsel, dat hij geene ammunitie genoeg had ter verdediging der stad. Men spreekt niets dan van verraad, en misschien niet ten onregte. Gij kunt begrijpen, hoe het volk verbitterd is. Eergisteren avond was de nationale garde vol woede en wilde zich met geweld verdedigen; den geheelen nacht door hoorde men schieten en uit wraak zijn er gewelddadigheden onderling gepleegd. De Piëmontezen zijn met hunnen Koning, die nog in den avond van den 5den bedreigd werd, afgetrokken. Alle openbare gebouwen, paleizen, justitiegebouwen, enz. zijn verlaten, de vlaggen ingehaald, de kokardes van de hoeden weggenomen. De barricades werden met alle vlijt weggeruimd, en de poorten stonden open voor onze nieuwe gasten. Er was geene regering meer.

Te half vier, gisteren namiddag, is Radetzky *eindelijk met 50,000 man en veel artillerie deze stad binnengerukt.* Hij vaardigde dadelijk eene proclamatie uit, waarbij hij voorloopig het burgerlijk en militair bestuur der provinciën op zich neemt. Milaan is in staat van beleg verklaard. Prins *Schwarzenberg* is benoemd tot militairen gouverneur der stad. Alle winkels zijn gesloten en men kan zich voorstellen, hoe de bevolking, waarvan men niemand op straat ziet, ter nedergeslagen is. Onze jonge lieden zijn voor het grootste deel niet in de stad, en de meer bejaarden kunnen de Voorzienigheid slechts bidden, dat ons geen grooter onheil wedervare.

Reeds van Zaturdag des middags was de toestand derstad bedenkelijk, en de onzekerheid, of men zich op de Piëmontezen kon vertrouwen, werd steeds grooter. *Karel Albert* nam met zijne beide zonen kwartier in de Casa Creppi, en zoodra het volk dat wist, werd dit paleis omringd, alle bagaadjewagens werden op de straten gevoerd en omggworpen, ten einde den Koning het vlugten onmogelijk te meken. Intusschen werd de verwarring steeds grooter en de argwaan tegen de Piëmontezen nam steeds toe. Onderscheidene uit het volk spraken *Karel Albert* toe. Eén zelfs riep tot hem: „Zie, verrader des vaderlands! welk onheil gij gesticht hebt; onze kinderen zijn weezen, talrijke dorpen zijn verbrand en het land is in ellende gestort!"

Van den 8sten. Na de gisteren vermelde tooneelen voor het paleis van Koning *Karel Albert* werd de straat door de kavallerie gezuiverd en eene aanzienlijke massa troepen bijeengetrokken. De Koning liet zich nu zijn snorbaard afscheren en ontvlugtte met zijne zonen te voet tot aan het plein Belgiojoso, waar hij, te midden zijner dragonders, te paard steeg, en daarop met het geheele leger; dat langzamerhand bijeengetrokken werd, des middernachts aftrok. Reeds te 8 uren trokken de Oostenrijksche voorposten binnen en te 4 uren hield *Radetzky* zijnen intogt, welke prachtig was, en waarbij hetzelfde volk, dat altijd *Morte ai Tedeschi* (dood den Duitschers) schreeuwde, den ouden veldmaarschalk een luid *Evviva* bragt. Thans bevinden zich hier 80,000 man, en eerstdaags werden nog 20,000 man onder *Welden* verwacht. De orde is voorbeeldig, alsmede de geheele houding en tucht der soldaten. Er is nog geene enkele gewelddadigheid gepleegd.

De kapitulatie is op de volgende bepalingen gesloten: 1) De stad wordt niet geplunderd. 2) Voor zooveel van den maarschalk afhangt, zal hij ten aanzien van het voorgevallene de meeste zachtzinnigheid in acht nemen. 3) De Piemontezen zullen binnen drie dagreizen naar Piemont terugkeeren. 4) Tot op den 6den Aug., 8 uren des morgens, mag ieder, wie wil, zich uit Milaan verwijderen. 5) Des ochtends te 8 uren bezet de maarschalk de Porta Romana, en te 12 uren de stad. 6) De gekwetsten en zieken worden in twee dagen tijds vervoerd (?). 7) Alle voorwaarden behoeven de bekrachtiging van Z. M. *Karel Albert*. 8) De maarschalk verlangt, dat alle generaals, officieren en Oostenrijksche ambtenaren, die zich te Milaan bevinden, dadelijk in vrijheid gesteld worden.

DUITSCHLAND.

AUGSBURG, 6 Augustus.

Den 4den Augustus is de bezending van den Oostenrijkschen Rijksdag, bestaande uit den voorzitter en nog elf leden, te Inspruck aangekomen. De Keizer heeft aan die deputatie, welke hem kwam uitnoodigen, om naar zijne hoofdstad terug te keeren, ten antwoord gegeven, dat, in weerwil zijner wankelende gezondheid, hij den 8sten dezer maand naar zijne trouwe Oostenrijkers meende terug te keeren.

BERLIJN, 8 Augustus.

In de zitting van de Nationale Vergadering van heden is de doodstraf afgeschaft, voor de misdaad van hoog verraad met algemeene stemmen op 29 na, en voor den doodslag met 248 tegen 80. Zij is behouden gebleven voor gevallen van oorlog, of in den staat van beleg, met 166 tegen 160.

— De ministers van financiën en van binnenl. zaken hebben eene aanschrijving aan de autoriteiten rondgezonden, om tot vereenvoudiging van den stijl voortaan de epitheta hoog, hoogloffelijk, enz. weg te laten. Het is te hopen, dat ook van de zijde des publieks deze weglating van lastige en onsierlijke bijvoegsels navolging vinde.

— De Koning heeft den oorlog tusschen Denemarken en Duitschland vergeleken bij een gevecht tusschen een' dog en een' visch. De dog is wel de sterkste, maar de visch, die kan zwemmen, weet ook zijn' geduchten vijand te ontkomen.

Van den 11den. De Petersburgsche bladen melden uit den Kaukasus, dat de vesting Gergebil op den 17den Julij, na eene kanonnade van 28 uren, door de Russische troepen is ingenomen. *Schamyl* stond zelf aan het hoofd der Cirkassiërs. Het garnizoen redde zich door de vlugt, maar al het geschut viel in de magt der overwinnaars.

FRANKFORT, 9 Augustus.

Op den Dessau-Köthenschen landdag is bij de discussie over het ontwerp van constitutie door een adellijk lid een voorstel tot afschaffing van den adel gedaan. Na langdurige debatten werd het voorstel, dat de adel afgeschaft werd, dat al de tot beteekening van den adel dienende uitdrukkingen deze beteekenis verliezen en zelfs niet meer zullen mogen worden aangenomen, de beide eerste bepalingen eenstemmig, de laatste met 18 tegen 13 stemmen.

HAMBURG, 10 Augustus.

In den nacht van den 9den overviel eene sterke Deensche patrouille, uit Jutland komende, eene 25 man sterke veldwacht te Hadersleben, doodde 6 man en nam eenigen gevangen.

— De provisionele regering van Sleeswijk-Holstein heeft ter dekking der oorlogskosten onderscheidene belastingen uitgeschreven, waarbij eene op de inkomsten.

— Het heden ochtend naar Amsterdam vertrokken stoomschip *Willem I* heeft ca. 3 millioenen mark goud aan boord, hetwelk uit Petersburg voor rekening der Russische regering hier was aangekomen.

VAN DEN RIJN, 11 Augustus.

Gisteren is aan het Duitsche Parlement kennis gegeven van de zamenstelling van het Rijks-ministerie. Hetzelve bestaat uit den prins *von Leiningen*, als voorzitter, zonder verder beheer, en voorts uit de heeren *Duckwitz*, *Beckerath*, *Heckscher*, *v. Mohl v. Schmerling*, respectivelijk voor den handel, de geldmiddelen, de buitenlandsche zaken, het regtswezen en de binnenlandsche zaken. — Of de Pruissische generaal *Peucker* minister van oorlog blijft, wordt niet gemeld.

— De Zuidduitsche troepen, naar Sleeswijk bestemd, zijn in aantogt. Het bataljon van Frankfort trekt met stoombooten naar Keulen, en vervolgt den togt over de ijzerbaan. Het wordt reeds heden daar verwacht. De Nassauers volgen op den 11den tot den 14den, en dan de Badenschen van den 16den tot den 22sten. De verdere troepen zullen andere wegen inslaan. De gezamenlijke krijgsmagt, derwaarts bestemd, telt 32900 man infanterie en 3900 man ruiterij, met 8 stukken rijdende artillerie, 20 zesponders, 24 twaalfponders, en eene rakettenbatterij.

EMDEN, 11 Augustus.

Bij het ophanden zijnde droevige vooruitzigt op de blokkade der Elbe, Weser, Jahde enz., waardoor den Duitschen koophandel een gevoelige slag zal worden toegebragt, begint zich de aandacht te vestigen op de belangrijkheid der daarvan bevrijde Eems, die wij met Nederland gemeen hebben. De haven van Emden zal nu waarschijnlijk voor Noord-Duitschland [en vooral voor de stad zelve] zoo gewigtig worden, als zij nog nooit geweest is. — [Ook voor Nederland en bepaaldelijk voor de provincie en stad Groningen is dit berigt allezins belangrijk, en vestigen wij de aandacht onzer lezers op deze aangelegenheid.]

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 8 Augustus.

Gisteren in den laten avond, op het oogenblik dat de winkels gesloten worden, werd de Albanystraat in schrik en verslagenheid gedompeld door eene losbarsting, gelijk aan die van een kanonschot. Spoedig bleek het, dat eene allergeweldigste gas-ontvlamming de woning van eenen wolhandelaar geheel had vernield; de vier bovenverdiepingen waren letterlijk in de hoogte geligt en op en tegen de overstaande huizen geworpen, waardoor vele in meerdere of mindere mate schade leden. Op hetzelfde oogenblik stond het overeind gebleven gedeelte der woning in vollen brand, die niet dan na drie uren werd gebluscht. Het vreesselijkste van het geval is, dat van de 10 personen, die het huis bewoonden, nog slechts 3 zijn terug gevonden, den een' verpletterd tegen de huizen aan de overzijde der straat en twee deerlijk gewond.

Van den 10den. Aangaande het vreesselijke ongeluk in de Albanystraat verneemt men thans, dat van de bewoners van het huis, waar de gas-ontploffing plaats greep, tot heden toe slechts één het leven heeft verloren; de overigen zijn in meerdere of mindere mate gewond. De schade, door deze losbarsting te weeg gebragt, wordt op 20,000 £ begroot.

Van den 12den. Jl. Woensdag is de beroemde romanschrijver, kapitein *Marryat*, op zijn landgoed Langham, in Norfolk, overleden, na eene langdurige en smartelijke ziekte.

— Gisteren werd te Bath een 12jarige knaap in hechtenis genomen, die, met eene geladen pistool spelende, een kind van 1 jaar en 7 maanden, een' kogel door het hoofd gejaagd had, waarop natuurlijk een onmiddellijke dood volgde. De knaap had deze pistool op den zolder zijns vaders gevonden.

— Er is eene belooning van £ 300 uitgeloofd voor dengenen, die den heer *Richard O'Gorman* zal arresteren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Augustus.

In de zitting van de Nationale Vergadering van heden werd bepaald, dat de weduwe van den generaal *Damesme* een pensioen van 2000 francs zou genieten, na haren dood op haar kind te vervallen. Daarna is de wet op de Dagbladen aangenomen, waardoor deze gelijk bevorens aan borgstelling worden onderworpen, de wet is evenwel alleen doorgegaan nadat er ingevoegd was, dat zij slechts voorloopig zou zijn en met Mei 1849 worden herzien.

— Eergisteren bedroeg het getal der uitspraken, door de militaire commissiën van onderzoek gedaan, 2718. Er waren daaronder 1396 vrijsprekingen, 1206 veroordeelingen tot transportatie en 116 verzendingen voor de krijgsraden.

— Men verzekert en, zoo het schijnt, op goeden grond, dat de Regeringen van Denemarken en der Nederlanden almede de ondersteuning van het Bestuur van Frankrijk ingeroepen voor de bescherming van haar goed regt, ten aanzien van Sleeswijk en Limburg; — dat dit Bestuur erkent, dat dit regt in den laatsten tijd door het Duitsche Parlement is miskend, en derhalve de verlangde ondersteuning geenszins weigert. Het behoeft daarenboven geen betoog, dat Frankrijk niet onverschillig zoude kunnen blijven bij het nemen van maatregelen, waarvan het eindelijk gevolg zoude moeten worden het bezetten van eene zoo gewigtige vesting als Maastricht door Duitsche troepen.

— Ten opzigte van de onderhandelingen, die tusschen Frankrijk en Engeland betreffende de Italiaansche aangelegenheden hebben plaats gehad, verneemt men, dat door lord *Palmerston* als basis der onderhandelingen zijn voorgesteld de voorstellen, welke Oostenrijk zelf aan *Karel Albert* had gedaan, toen laatstgenoemde overwinnaar was, namelijk, dat de linie van de Etsch de grensscheiding zou uitmaken; waardoor Oostenrijk het geheele Venetiaansche grondgebied bekwam. Lord *Palmerston* was van oordeel, dat deze concessie alles was, wat men op dit oogenblik kon hopen, sedert het overwinnend Oostenrijk nog bovendien de formeele verzekering had bekomen van de adhaesie en de ondersteuning van de Nationale Vergadering te Frankfort.

Nadat deze voorstellen van lord *Palmerston*, in den avond van den 8sten, door den ministerraad, bij generaal *Cavaignac* vergaderd, waren aangenomen, zijn onmiddellijk koeriers met de noodige instructiën naar Londen, Weenen en Turin vertrokken.

De gemeenschappelijk aangebodene bemiddeling der beide groote mogendheden erlangt nu des te meer kracht, doordien lord *Normanby* thans zijne geloofsbrieven zal aanbieden, die hem officiëel bij de republiek accrediteren; te gelijken tijd is de heer *G. de Beaumont* officiëel benoemd tot Fransch gezant bij het hof van St. James, en zal reeds morgen ochtend naar Londen vertrekken.

— Gisteren zijn de graaf *von Moltke*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Denemarken, de generaal baron *Fagel*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, en de ridder *Peruzzi*, minister-resident van Z. K. K. H. den Aartshertog Groothertog van Toscane, door den heer *Bastide*, minister van buitenlandsche zaken, aan den generaal *Cavaignac*, president van den ministerraad, belast met het uitvoerend bewind, voorgesteld en hebben hem de geloofsbrieven overhandigd, waarbij zij in voornoemde hoedanigheid bij de Fransche republiek geaccrediteerd worden.

Van den 10den. In de zitting der Nat. Vergadering werd heden aangenomen een wets-ontwerp, ter verleening van een krediet, groot 2 millioenen, ten einde de behoeftigen te ondersteunen.

Van den 11den. In de zitting der Nationale Vergadering van heden werden de discussiën over het wets-ontwerp, betrekkelijk de onderdrukking van misdrijven door de drukpers begaan, voortgezet en het geheele wets-ontwerp, uit acht artikelen bestaande, aangenomen.

— De generaal *Cavaignac* is heden morgen tegenwoordig geweest bij de bijeenkomst van het comité van buitenlandsche zaken, dat beraadslaagde over de Italiaansche zaken.

— Men zegt, dat over twee of drie dagen het wets-ontwerp over eene belasting op de inkomsten van roerende goederen zal aangeboden worden. De aangenomen grondslag, zegt men, zal lager zijn, dan die van de Engelsche *income-tax* en zoude nog niet 2½ pCt. van de inkomsten bedragen. Men hoopt, dat dit 140 à 150 millioenen zal opleveren.

— Volgens berigten uit Turin, van den 7den, had het Piëmontesche leger zich achter de Ticino terug getrokken. *Karel Albert* bevond zich reeds den 6den te Magerita en werd in den avond van den 7den te Turin verwacht.

De maarschalk *Radetzky* beschikte thans over vier legerkorpsen, en een reservekorps, elk 15- à 20,000 man sterk, dat eene strijdmagt van 80- à 100,000 man uitmaakt. Drie legerkorpsen met de reserve ageerden tegen Milaan. Het vierde tastte de linie van de Po aan.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 10 Augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van gisteren is, onder anderen, ingekomen een adres van het gemeentebestuur van Nieuwer-Amstel, welk stuk ongezegeld is. — De voorzitter herinnert, dat de Kamer in Mei jl. besloten heeft, dat adressen van provinciale of gedeputeerde Staten, hoezeer ongezegeld, zullen worden aangenomen. Hij stelt mitsdien voor, dat de Kamer, naar aanleiding dier beslissing, thans ook besluite, dat nu en in het vervolg de adressen van gemeentebesturen en gemeenteraden ongezegeld zullen worden aangenomen. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

— Het algemeen verslag der commissie van rapporteurs over de XII wets-ontwerpen tot herziening der Grondwet is zeer belangrijk.

Bij het nieuwe onderzoek, dat in de afdeelingen gehouden is, en waaraan door 52 leden is deel genomen, heeft men bij het nader onderzoek dezer ontwerpen gemeend zich tot de hoofdpunten te moeten bepalen, zonder in bepaalde bestrijding te treden van die punten, in het antwoord der Regering, waarop anders wel aanmerkingen zijn gerezen.

Het verslag behandelt eerst de vijf bekende punten. Het zegt daarvan zakelijk:

I. *Het stelsel van Vertegenwoordiging.* Men wil de invoering der regtstreeksche verkiezingen nog niet als eene besliste zaak hebben aangemerkt. De meerderheid verbindt hare toestemming daartoe uitdrukkelijk aan de voorwaarde, dat de inrigting der Eerste Kamer een genoegzaam tegenwigt voor het democratische beginsel zou wezen. In dit laatste opzigt nu hebben de wets-ontwerpen wel verbetering ondergaan, doch niet toereikend in de oogen der meerderheid. De Kamer blijft van oordeel, dat bij de bevoegdheid, om lid der Eerste Kamer te kunnen worden, niet alléén het meerdere vermogen in aanmerking mag komen. Ook de wijziging, welke daaromtrent thans door de Regering is voorgedragen, heeft niet voldaan. Eene keuze van den hoogstbelaste uit vijf duizend zielen is niet ruim genoeg. Men verlangt bij voortduring, dat bij deze bevoegdheid ook andere voorwaarden in aanmerking komen; zoodat niet alléén het *vermogen*, maar ook aanzienlijke stand in de maatschappij, uitstekende verdiensten, erkende kundigheden regt geven, om verkozen te worden tot lid der Eerste Kamer. Van eene wijziging in dezen zin zal, volgens het verslag, de aanneming van het stelsel van vertegenwoordiging, zoo als is voorgedragen, afhangen.

II. *De Raad van State.* De overgroote meerderheid der Kamer blijft *tegen* het voortdurend bestaan van dit collegie gestemd. In aanmerking nemende de behoefte, die aan zoodanig adviserend ligchaam zou kunnen ontstaan bij ontbinding van een ministerie, willen echter vele leden thans wel toestemmen, dat in de Grondwet eene facultatieve bepaling over het al of niet vestigen van een' Raad van State worde opgenomen. De ondervinding zou dan uitspraak moeten doen.

III. *De Godsdienst.* Terwijl een niet onaanzienlijk getal leden in het gevoelen bleef volharden, dat de bepaling van art. 8, wets-ontwerp VI, omtrent de briefwisseling met de hoofden der onderscheidene kerkgenootschappen en de afkondiging der kerkelijke voorschriften, niet in de Grondwet behoort te worden opgenomen, en in die opneming steeds een onoverkomelijk bezwaar zag, hebben vele leden verklaard, zich met het ten deze gedane voorstel, onder de bestaande omstandigheden, te kunnen vereenigen. Maar vermits bij verre de meesten dier laatste leden dit gunstiger gevoelen eeniglijk gegrond was op de opheldering, die de memorie van beantwoording omtrent de beteekenis der woorden: »*behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet*," behelst, werd van hunne zijde zeer nadrukkelijk te kennen gegeven, dat zij de op dit punt gedane voordragt alleen zouden aannemen in den zin, door de Regering zelve daaraan gehecht; zoodat, indien de geldigheid en juistheid van die uitlegging in twijfel kon worden getrokken, zij zich verpligt zouden achten, daarom alleen hunne stem aan het VIde der wets-ontwerpen, zoo als dit thans ligt, te onthouden.

IV. *Het Onderwijs.* Enkele leden hebben zich op nieuw zeer stellig tegen het denkbeeld verklaard, om het beginsel der vrijheid van onderwijs in de Grondwet op te nemen; meenende zij, dat daardoor niet alleen aan het lager schoolwezen een gevoelige slag zou worden toegebragt, maar tevens voet zou kunnen worden gegeven aan nieuwe financiële bezwaren voor den Staat, in zooverre namelijk men de nadeelige gevolgen van die vrijheid door maatregelen tot uitbreiding van het openbaar lager onderwijs mogt willen temperen. Andere leden gaven blijken van te dezen aanzien meer met de inzigten der Regering in te stemmen. De groote meerderheid echter bleef bij de vroegere betuiging volharden, dat zij, niet dan schoorvoetend, tot de erkentenis van het beginsel der vrijheid van onderwijs kunnende toetreden, die toetreding ondergeschikt moest maken aan het erlangen van waarborgen, dat daardoor het voortdurend bestaan van een goed lager schoolwezen niet in de waagschaal zou worden gesteld. Deze meerderheid achtte uit dat oogpunt de wederopneming der bepaling in de Grondwet, dat het openbaar onderwijs een voorwerp van aanhoudende zorg der Regering zijn zal, van betrekkelijk ondergeschikt belang; vermits het daarbij eene schoonklinkende verklaring gold, die onder het tegenwoordig stelsel kracht en beteekenis mogt hebben, maar deze bij de voorgestelde regeling grootendeels zou verliezen. Daarentegen bleef zij zeer groot gewigt hechten aan het vroeger geuit verlangen, om in de grondwet de verpligting geschreven te zien tot het aannemen bij de wet van het beginsel, dat overal in het rijk van overheidswege voldoend openbaar lager onderwijs zal worden gegeven. Het tegen dit verlangen geopperde bezwaar kan niet worden geacht van eenig gewigt te zijn, daar men dezerzijds redelijkerwijze wel niets meer kan hebben bedoeld, dan het openstellen der gelegenheid tot het erlangen van voldoend openbaar lager onderwijs voor de tót iedere gemeente behoorende jeugd, zonder dat men daarom de vestiging van eene afzonderlijke openbare lagere school ook in de allerkleinste gemeente vorderde. De meeste leden derhalve maakten voortdurend hunne goedkeuring van het Xde der wets-ontwerpen van de bij het voorloopig verslag uitdrukkelijk gestelde voorwaarde afhankelijk.

V. *Het regt van Vereeniging.* De groote meerderheid is op nieuw tegen het artikel, hetwelk omtrent het regt van vereeniging en vergadering in de gewijzigde grondwet zou geschreven worden, opgekomen. Intusschen was het aantal der leden, die onvoorwaardelijk tegen de regtstreeksche grondwettige erkentenis van zoodanig regt gestemd waren, slechts gering. Verre de meesten zagen in die erkentenis geen overwegend bezwaar, mits slechts de mogelijkheid openbleef, om de uitoefening van het regt zoodanig te regelen, als, blijkens de memorie van beantwoording, in de bedoeling der Regering ligt. Maar dit nu, vreesde men, zou, als eenmaal het tegenwoordig art. 15 van wets-ontwerp I was vastgesteld, het geval niet meer kunnen zijn. Men kon zich b. v. niet goed voorstellen, dat, als de grondwet aan de ingezetenen het regt, om zich te vereenigen en om vergaderingen of bijeenkomsten te houden, had toegekend, de gewone wetgever nog weder de mogelijkheid, om onder bepaalde omstandigheden de uitoefening van dit regt te schorsen, zou kunnen openlaten. Daarbij mogt niet uit het oog worden verloren, dat men hier te lande aan eene letterlijke, strenge opvatting der grondwettige voorschriften gewoon is; hetwelk dubbel behoedzaam moet maken, om in de grondwet algemeene beginselen op te nemen, waaromtrent men reeds vooruit kan berekenen, dat zij niet voortdurend in hare volle uitgestrektheid zullen kunnen worden toegepast. De ondervinding omtrent art. 4 der bestaande grondwet, waarin insgelijks zulk een algemeen beginsel omtrent de regten der vreemdelingen voorkwam, kan hier tot eene waarschuwende les verstrekken. De groote meerderheid blijft het om deze redenen hoogst wenschelijk achten, dat het grondwets-artikel betrekkelijk het regt van vereeniging en vergadering in den geest der memorie van beantwoording, en op het voorbeeld der vroeger aangehaalde artt. 19 en 20 van de Belgische staatsregeling, gewijzigd en aangevuld worde. Zoodanig eene redactie van het bedoelde grondwets-artikel zou welligt den meesten bijval vinden, die uitdrukte, dat het regt van vereeniging en vergadering alleen erkend werd, behoudens de voorwaarden en de wijze van uitoefening door de wet te regelen.

Na de behandeling dezer vijf hoofdpunten, hebben de leden in de afdeelingen zich meer bepaald bezig gehouden met twee andere, die wel niet in het vroegere verslag op den voorgrond zijn gesteld, maar toch reeds bij het eerste onderzoek zeer bijzondere belangstelling hadden opgewekt, en welker meer afzonderlijke overweging thans noodzakelijk werd gekeurd, omdat de dierbaarste belangen van den Staat en van het regerend stamhuis daarbij betrokken zijn.

VI. *De wetgeving voor de Koloniën.* De vroeger gemaakte bedenkingen zijn door het gezegde in de memorie van beantwoording nog versterkt. De wijziging „WORDEN *door de wet geregeld*" in plaats van „KUNNEN *door de wet geregeld worden*" geeft aanleiding tot de vrees, dat de wetgevende magt wel eens onderwerpen aan zich zal trekken, die niet tot hare bevoegdheid behooren. Het nieuw bijgevoegde art. *b* over de afsluiting van de koloniale rekening zal tot groote financiële verwikkelingen aanleiding geven. De groote meerderheid achtte het raadzaam, liever niet te veel in de grondwet te omschrijven en volhardt er bij, dat de grondwet zich bepalen moet, het vaststellen eener wet omtrent de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen voor te schrijven.

VII. *Het inkomen der Kroon.* „Algemeen heeft men met bevreemding en leedwezen kennis genomen van de wijze, waarop de Regering gemeend heeft de bedenkingen over dit onderwerp van zoo teederen aard te moeten beantwoorden." De Kamer meent, dat eene vermindering van het inkomen der kroon niet slechts den lande voordeelig zou zijn, maar ook bevorderen zou de liefde des volks voor het vorstelijk stamhuis Uit bescheidenheid had zij vroeger over dit onderwerp gezwegen, hopende, dat het initiatief daartoe van de Regering zou uitgaan. Alleen toen dit niet gebeurde, heeft zij er melding van gemaakt in het voorloopig verslag.

Voorloopig Kiesreglement. De vroeger gemaakte bezwaren zijn door de thans voorgestelde wijzigingen zeer vermeerderd en nagenoeg onoverkomelijk geworden.

De overgroote meerderheid heeft er zich ten stelligste *tegen* verklaard, dat de *stemgeregtigden* de leden der eerstvolgende nieuwe Tweede, en de kandidaten voor de Eerste Kamer kiezen.

Door de voorloopige kieswet, ten doel hebbende, om Kamers tot stand te brengen, wier werkkring, gelijk in het voorloopig verslag in de bijzonderheden is aangetoond, van zulk een overwegend belang en veel omvattenden aard moest worden geacht, zou het kiesregt worden toegestaan aan een aantal ingezetenen, die, volgens uitdrukkelijke bepalingen der gewijzigde grondwet zelve, dat regt niet kunnen behouden, maar, zoodra de definitieve kieswet in werking is, als zoodanig niet meer in aanmerking kunnen komen. De eerste proeve van regtstreeksche verkiezingen hier te lande zou dus van veel uitgestrekter aard zijn, dan de later daaromtrent vast te stellen regelen, en men zou aanvangen met het scheppen van eene menigte kiezers voor eens, onder het uitgedrukte voornemen, om hen, na het volbrengen van deze taak, dat regt niet meer toe te kennen.

Ook andere gewigtige bezwaren verbieden de Kamer dit voorstel aan te nemen. — Zij heeft daarom beproefd, eene andere regeling der zaak vast te stellen en onderwerpt dus aan de Regering een stelsel op deze grondslagen.

»De leden der nieuwe Tweede Kamer worden gekozen ten getale van 68, door kiesvergaderingen, bestaande:

»*a.* uit diegenen, die in de steden, volgens de reglementen voor het bestuur der steden, zoo als die op iedere plaats in werking zijn, de vereischten bezitten, om tot kiezers te worden benoemd; met dien verstande echter, dat de census overal tot *f* 20 wordt verhoogd of tot *f* 160 wordt verlaagd, waar die thans dat cijfer niet bereikt of hetzelve overschrijdt.

»*b.* uit diegenen, die ten platten lande, volgens de reglementen op de zamenstelling der Staten in de provinciën, zoo als deze op iedere plaats in werking zijn, stemgeregtigd zijn; met dien verstande, dat deze census voor de provinciën Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel en Groningen wordt verhoogd met een derde en voor de provincie Drenthe en Limburg, alsmede voor de Friesche eilanden, Ameland en Schiermonnikoog, tot *f* 20; en dat in de provincie Friesland dezelfde belastingen, ter bereiking van het cijfer van den census, in aanmerking komen, als in alle andere provinciën."

Voorts heeft nog de Kamer talrijke aanmerkingen op de redactie van het reglement.

— Uit het verslag, nopens de vermindering van den accijns op het *gemaal* en *geslagt*, blijkt, dat ook te dien aanzien de vraag is geopperd, of de Kamer wel geroepen kon worden geacht, om eene inbreuk te maken op het stelsel van belasting; eene inbreuk, waarbij de geheele financiële toekomst van het Vaderland betrokken kon zijn. De meerderheid heeft deze vraag ontkennend beantwoord, en begrepen, dat de Kamer zich behoorde te bepalen bij den arbeid der grondwets-herziening. Tevens heeft men het ongeraden geoordeeld, om eenige verandering in het stelsel van belasting te maken, zonder tevens een blijvend middel aan te wijzen, om in het ontbrekende te voorzien.

De Regering heeft niettemin bij hare voordragt, ten aanzien dezer ontlasting, volhard, op grond, dat het niet met hare waardigheid zoude strooken, eenmaal gedane beloften onvervuld te laten, en daardoor aanleiding te geven tot eene teleurstelling, die, ook uit een staatkundig oogpunt, bedenkelijk kon wezen. — In de ontwerpen zijn geene andere wijzigingen gebragt, dan dat zij in twee afzonderlijke zijn gesplitst, en dat is voorgesteld, om de verminderingen met den eersten October aanstaande te doen werken.

— Bij Koninklijk besluit van den 3den dezer is verplaatst de controleur van 's Rijks belastingen, *W. I. Verkuijl*, van Leeuwarden naar de tweede afdeeling te Groningen.

Van den 11*den.* Gisteren hebben de ministers weder eene vergadering gehouden, die te 7 uren is aangevangen en tot in den nacht, en wel tot één uur, heeft geduurd.

— Heden voormiddag is ten paleize een langdurige kabinetsraad gehouden. Na afloop daarvan zijn de ministers weder vergaderd geweest.

— Heden namiddag te één uur is in de Hooistraat bij den Denneweg de koets, waarin gezeten was H. K. H. prinses *Louize*, dochter van Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden*, met eene hofdame, omgevallen, waardoor H. K. H. eene kneuzing aan het hoofd en den arm heeft bekomen.

De prinses is dadelijk opgenomen in de woning van de wedw. *van Reijn*, in de Hooistraat, en door den heer med. doctor *S. Hoven* geneeskundig behandeld. Wij hopen, dat het ongeluk voor de beminde vorstin geene nadeelige gevolgen zal hebben. De koetsier is vrij ernstig verwond.

Van den 12*den.* De Regering heeft eene nieuwe nota van wijziging in het ontwerp der gewijzigde Grondwet aan de Tweede Kamer ingeleverd. De voornaamste wijzigingen zijn de volgende:

De wet regelt de uitoefening van het regt van vereeniging in het belang der openbare orde.

De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen.

De leden der Eerste Kamer zijn verkiesbaar in de verhouding van één tot de vierduizend hoogst belasten.

De Tweede Kamer heeft het regt van onderzoek (enquête), te regelen door de wet.

Achter het artikel betreffende de vrijheid van Godsdienst te stellen: „behoudens de bescherming der maatschappij en harer leden tegen de overtreding der strafwet."

Er wordt overal in het rijk van overheidswege openbaar lager onderwijs gegeven.

In stede van 2/3 der jaarwedde als schadevergoeding aan titularissen van af te schaffen levenslange aanstellingen, wordt voorgesteld, die schadevergoeding bij de wet te regelen.

De leden der Tweede Kamer worden gekozen (blijkens de voorgestelde wijzigingen in het kiesreglement):

a. Uit hen, die in de steden, volgens de reglementen voor het bestuur der steden, zoo als deze op iedere plaats in werking zijn, de vereischten bezitten, om tot kiezers te worden benoemd, met dien verstande, dat het vereischte belastings-bedrag te Amsterdam tot *f* 160 wordt verminderd, en te Hindelopen, Ylst, Sloten en Stavoren tot op *f* 20 wordt verhoogd.

b. Uit hen, die ten platten lande, volgens de reglementen op de zamenstelling der Staten in de provinciën, zoo als deze op iedere plaats in werking zijn, stemgeregtigd zijn, met dien verstande, dat het vereischte belastings-bedrag wordt verhoogd:

Voor Noord-Braband tot op *f* 32; Gelderland tot op *f* 32; Zuid-Holland tot op *f* 40; Noord-Holland tot op *f* 40; Zeeland tot op *f* 40; Utrecht tot op *f* 40; Friesland, behalve de eilanden, tot op *f* 30; Overijssel tot op *f* 32; Groningen tot op *f* 32; Drenthe tot op *f* 30; Limburg tot op *f* 20; de Friesche eilanden Ameland en Schiermonnikoog tot op *f* 20.

De ambtenaar, die in een hoofd-kiesdistrikt ter verkiezing voorzit, is in dat distrikt niet verkiesbaar.

Voor de benoeming tot afgevaardigde of kandidaat wordt de volstrekte meerderheid der uitgebragte stemmen gevorderd. Bestaat zoodanige meerderheid niet, dan wordt opgemaakt eene lijst dergenen, die de meeste stemmen op zich hebben vereenigd en bevattende tweemaal zoo veel namen, als er keuzen te doen zijn. De keuze moet zich tot de daarop gebragte personen bepalen, en bij gelijkheid van stemmen is de oudste benoemd.

— De discussie over de grondwet schijnt Maandag te zullen doorgaan, niettegenstaande er heden nieuwe wijzigingen van regeringswege zijn aangeboden; althans de leden zijn tegen Maandag te 11 uren aangeschreven, na bevorens te 10½ uur in de sectiën vergaderd te zijn geweest.

— Z. M. heeft aan *P. J. van Munster*, gewezen referendaris bij het departement van binnenl. zaken, verleend een pensioen van *f* 1666 's jaars.

— Hare Koninkl. Hoogheid prinses *Louize*, oudste dochter van HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik der Nederlanden*, is, na van de eerste ontsteltenis eenigzins hersteld te zijn, naar hare vorstelijke ouders, op het buitenverblijf het huis *de Paauw*, terug gekeerd, en heeft aan het diné deel genomen. H. K. H. heeft eene ligte kneuzing en zwelling aan het hoofd en den arm, doch bevindt zich overigens vrij wél.

— In de jongste verslagen van de provinciale Staten van Groningen en Drenthe is melding gemaakt van eene aanvraag om concessie, tot aanleg van een' steenweg, leidende van den grooten weg van Groningen naar Assen, onder de gemeente Haren, naar Zuidlaren. Naar wij vernemen, moet dezer dagen die concessie door den Koning zijn verleend aan de onderneming, die daartoe de aanvrage had gedaan, en moet bij die gelegenheid eene vroegere vergunning voor den aanleg van dien weg, van anderen, die daarvan geen gebruik hebben gemaakt, zijn ingetrokken.

— Zoo als wij vernemen, is voor eenigen tijd door belanghebbenden aan het departement van binnenlandsche zaken ingediend een *ontwerp tot bedijking en droogmaking van het Wieringermeer.* Het voorafgegane onderzoek naar den aard der gronden van dat meer had, naar men zegt, de meest bevredigende uitkomsten opgeleverd, en de ontwerpers aangemoedigd, hunne pogingen voort te zetten, om dat plan ten uitvoer te brengen. Zijn wij wél onderrigt, dan zou dat meer ongeveer dezelfde oppervlakte beslaan als het Haarlemmermeer, men zegt 18,118 bunders.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

De algemeene vergadering der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* heeft gisteren hare werkzaamheden ten einde gebragt. Onder de dien dag behandelde punten behoort een voorstel van de departementen Leeuwarden en Uithuizen, om aan de Staten Generaal een verzoekschrift aan te bieden, betreffende de in de gewijzigde grondwet op te nemen bepalingen omtrent het openbaar lager onderwijs. Dit voorstel is, onder anderen, toegelicht en krachtig ondersteund door den afgevaardigde van het departement Uithuizen (den hoogl. *P. Hofstede de Groot*), welke betoogde, dat de Maatschappij zich behoort te verklaren voor het *christelijk beginsel* in het openbaar lager onderwijs, en moet trachten dit beginsel te doen handhaven. Hij verklaarde zich tegen de voorgedragene woorden: „dat het openbaar onderwijs moet gegeven worden *met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen*, naardemaal deze bepaling tot de grootste ongerijmdheden kon leiden: maar hij verlangde, dat, in plaats daarvan, bepaald wierd, dat het onderwijs behoort gegeven te worden *met terzijdestelling der geschilpunten van de onderscheidene kerkgenootschappen*", gelijk dit ook nu geschiedt. Het voorstel is ook door den afgevaardigde van het departement Groede (den heer *v. Dam van Isselt*) ondersteund. Van den kant van het hoofdbestuur is het voorstel bestreden, voornamelijk op grond, dat het niet raadzaam was, dat de vergadering omtrent deze belangrijke aangelegenheid een besluit nam, zonder daartoe beschreven te zijn. Sommige afgevaardigden oordeelden, dat de Maatschappij de zaak behoorde te laten rusten, omdat men anders op een staatkundig en godsdienstig grondgebied zou treden. Na eene langdurige en belangrijke beraadslaging is, met 327 tegen 77 stemmen, besloten, dat de vergadering bevoegd is, om een adres omtrent het bewuste onderwerp aan de Staten Generaal te rigten, en dat zoodanig adres zal worden opgemaakt en aangeboden. Tot leden der commissie voor het opmaken van dat stuk zijn benoemd de heeren *Hofstede de Groot*, *Brester*, *Hissink*, *de Gaay Fortman*, *Wildschut*, benevens de algemeene secretaris.

Na den afloop der werkzaamheden hebben de leden der vergadering een' vriendschappelijken maaltijd gehouden.

— Zoo wij wél onderrigt zijn, bestaat bij de Regering het plan, om aan het reeds geopperde denkbeeld van eene aanvulling van het getal leden der Eerste Kamer gevolg te geven.

— Ingevolge eene aanschrijving van den tijdelijken minister van binnenlandsche zaken zijn de stedelijke- en gemeente besturen gelast, om onverwijld over te gaan tot het herzien van de bestaande lijsten der stemgeregtigden, die lijsten naauwkeurig te bewaren en het getal der stemgeregtigden vóór den 15den dezer op te geven.

Van den 12*den.* Volgens een schrijven van onzen Berlijnschen correspondent is de moeijelijkheid, ten aanzien van den wapenstilstand met Denemarken, aanmerkelijk verminderd, te weten: de Rijksbestuurder moet volmagt gegeven hebben aan Pruissen tot de sluiting, niet van den vroeger gemelden, wapenstilstand, maar van een' wapenstilstand op nieuwe grondslagen. Eene van de nieuwe voorwaarden zoude daarin bestaan, dat men de Duitsche troepen in de beide hertogdommen liet, onder de bevelen van den generaal *Wrangel.* Er bestond reden, om te gelooven, dat Pruissen zich in allen gevalle met de onderhandelingen met Denemarken zoude belasten. Het staat echter te bezien, of Denemarken zal toestemmen, om op deze aldus gewijzigde grondslagen te onderhandelen. (*Handelsblad.*)

— Uit Sleeswijk-Holstein wordt nog niets van wapenstilstand of hervatting van vijandelijkheden gemeld; alleen ziet men, dat aanhoudend troepen door Rendsburg noord- en oostwaarts gaan. Te Gothenburg en andere Zweedsche havens werd druk aan de uitrusting van oorlogsschepen gewerkt.

— Uit het algemeen verslag nopens de wet ter verhooging van de kosten der landmagt blijkt, dat de Regering op de medegedeelde bedenkingen der afdeelingen van de Tweede Kamer dienaangaande heeft geantwoord, dat het tegenwoordige oogenblik geenszins gedoogt, om de strijdkrachten van den Staat te verminderen. Intusschen is dit wets-ontwerp eenigzins gewijzigd en luidt thans als volgt: Art. 1. Het Xde hoofdstuk der begrooting van staats-uitgaven, *departement van oorlog*, dienst 1848, vastgesteld bij de wet van den 9den Augustus 1847 (*Staatsblad* no. 51), tot een bedrag van *f* 11,675,000, en daarna bij de wet van den 30sten Maart dezes jaars met eene som van *f* 2,704,100 verhoogd, wordt bij deze andermaal vermeerderd met een bedrag van *f* 1,829,021.13 en alzoo gebragt op eene som van *f* 16,208,121.13.

Art. 2. Tot dekking van de uitgaven, in deze wet vermeld, zullen later wettelijke bepalingen worden gemaakt.

Lasten en bevelen, enz.

— Den 8sten dezer is met goed gevolg aan het etablissement van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam, te water gelaten het voor rekening van de Amsterdamsche stoomboot-maatschappij nieuw gebouwd ijzeren stoomschip *de Stoomvaart*, bestemd voor de vaart tusschen Amsterdam en Hamburg. Dit is, naar men verneemt, het 48ste ijzeren schip, in drie jaren tijds aan voornoemd etablissement gebouwd. Onder die 48 schepen bevinden zich 9 stoomschepen; de overigen zijn ligterschepen. Drie stoomschepen en 1 ligterschip staan nog op stapel.

— Men verneemt, dat de Keizer van Rusland aan den ridder *de Brunet*, Russisch consul-generaal in het koningrijk der Nederlanden, bij gelegenheid, dat hij het 50ste zijner onafgebrokene dienstjaren had vervuld, aan dezen ouden en achtenswaardigen dienaar het grootkruis der orde van St. Stanislaus heeft verleend; tegelijk heeft Z. M. aan de beide hoofd-beambten bij het consulaat, den heer *Tannenberg* en *Louis de Brunet*, den zoon van den consul-generaal, de orde van St. Anna 3de klasse geschonken.

MAASTRICHT, 8 Augustus.

De gouverneur van het hertogdom Limburg heeft, onder dagteekening van den 4den dezer, eene circulaire aan de stedelijke en gemeente-besturen gerigt, waarin hij berigt, dat hij vernomen heeft, dat bijna al de gemeenten nog aanzienlijke sommen, over de dienst van 1847, aan de schatkist verschuldigd zijn, wegens de geadmodiëerde accijnsen, en dat zeer weinige gemeenten de registers voor de loopende dienst hebben opgemaakt; — dat hij dezen onwettigen toestand niet langer mag laten voortduren; — dat hij derhalve de gemeente-besturen uitnoodigt, om de achterstallige belastingpligtigen, te beginnen met de meer gegoeden, te doen sommeren, en gelast, om dadelijk met de geregtelijke vervolging der nalatigen een' aanvang te doen maken, indien aan deze sommatiën niet voldaan wordt. Ten slotte merkt de gouverneur aan, dat de aanstaande afschaffing der accijnsen op het geslagt en gemaal geene reden mag wezen, om de invordering der achterstallige belasting na te laten.

ZWOLLE, 10 Augustus.

Na alhier gedurende den geheelen nacht aanhoudend onweder te hebben gehad, borst hetzelve in den morgen van heden tusschen acht en negen uren met ontzetting weder los; omstreeks half negen sloeg de bliksem in het koetshuis, staande op de buitenplaats van de erven *Ramaer*, in de buurschap Spoolde, gemeente Zwollerkerspel; dit gebouw met al hetgene zich daarin bevond, waaronder twee wagens en eene kar, is eene prooi der vlammen geworden.

Naauwelijks was men aldaar tot redding toegesneld, of men ontdekte, dat de bliksem ook hier ter stede was ingelagen in het torentje van de Bethlehemsche kerk. De hoogte van hetzelve en de moeijelijkheid, om bij den brand te kunnen komen, was oorzaak, dat men niet vóór achtermiddag den brand meester werd, hetwelk voor de bewoners van den omtrek groote ongerustheid baarde. Gelukkig hebben bij den val van de spits geene ongelukken plaats gehad en is deze brand, die, door de aanbelendende gebouwen, voor onze stad noodlottig kon geworden zijn, door de goede directie en onvermoeide inspanning der spuitgasten gelukkig gebluscht. Men heeft opgemerkt, dat gedurende het onweder vele lichtstralen langs den afleider, op den grooten toren geplaatst, zijn gegaan.

UTRECHT, 10 Augustus.

Gisteren en heden is alhier de 5de algemeene vergadering van het Ned. Onderwijzers-genootschap in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen geopend met eene redevoering van den hoogleeraar *P. Hofstede de Groot*, ten onderwerp hebbende de beantwoording der vraag: *Welke zal voortaan de geest van het N. O. G. zijn?*

Hiertoe betoogde de spreker, dat die geest tot dus verre *behoud* wenschte, *maar in den edelen zin, met bedaarden vooruitgang*, trachtende het onderwijs *vrij*, *opvoedend* en *algemeen christelijk* te maken; terwijl z. h. g. vervolgens trad in een onderzoek, of die geest zal blijven of veranderen; na vooraf te hebben doen opmerken, dat de geest des tijds in Nederland met betrekking tot het onderwijs ongunstig was, toonde de spreker aan: „hoe het Nederlandsche onderwijzers-genootschap tegen dien tijdgeest kampen zal, en welke de uitkomst van dien strijd zijn zal.

Deze rede werd voorafgegaan, afgewisseld en gesloten door gezangen van dr. *J. P. Heije*, muzijk van *W. Smits*, uitgevoerd door de kweekelingen der alhier gevestigde leerschool voor aankomende onderwijzers.

Na afloop van de redevoering zijn de werkzaamheden geleid door prof. *P. Hofstede de Groot*, bijgestaan door prof. *Th. van Swinderen*, als secretaris.

Te 3 uren werd een concert in de Domkerk door den heer *Nieuwenhuysen* gegeven.

Aan den heer *H. F. Puls*, onderwijzer te Diemen, is de uitgeloofde eereprijs toegewezen, voor eene wereldkaart voor schoolgebruik.

De werkzaamheden zijn, na afloop der behandeling van hetgeen op de punten van beschrijving was gebragt, heden geëindigd.

LEIDEN, 10 Augustus.

Men verneemt, dat de officier van justitie van de arrondissements regtbank alhier, naar Z. E. A. beschouwing, geen verder gevolg kan geven aan de klagt van de kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente binnen deze stad, ter zake van het gebeurde in het Huiszittenhuis op den 3den Junij jl., en dat wel, om dat Z. E. A. bij de beoordeeling dier klagt, uit den aard der zaak, geen acht kon slaan, of burgemeester en wethouders, in die betrekking, tot dergelijke uitzetting de bevoegdheid hadden, dan wel of dezelve ten eenenmale onregtmatig was, en of klagers zich dáár ter plaatse wettig bevonden en met grond weigerden dezelve, daartoe aangezocht, te verlaten; maar Z. E. A. alleen zich overtuigd had, dat van het plegen der bedoelde feitelijke gewelddadigheden, van de zijde althans der ambtenaren van de stedelijke policie, geene voldoende aanwijzing werd geleverd; terwijl Z. E. A. de klagers, bijaldien zij zich met dit besluit mogten bezwaard achten, verwijst naar art. 31 van het wetboek van strafvordering, ten einde aan de regtbank de juistheid van het oordeel te onderwerpen.

Men verneemt echter, dat de kerkeraad gemeend heeft den aangewezen weg door den heer officier van justitie niet te moe

ten volgen, aangezien art. 31 spreekt van *wanbedrijf*, en naar zijne beschouwing het hier *misdrijf* geldt; dat hij zich daarom, (volgens art. 82 van het Wetb. van Strafvordering en art. 73 van de wet op de R. O.), gewend heeft tot het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland, omdat hier naar zijne beschouwing eene willekeurige daad van geweld is gepleegd aan wettige personen, met eenen wettigen titel in hun armhuis tegenwoordig, en alzoo inbreuk is gemaakt op hunne persoonlijke vrijheid, doordien burgemeester en wethouders hen zonder waarschuwing, aanmaning of aanzoek, door agenten van policie hebben doen aangrijpen, stooten, sleuren en uit hun armhuis werpen, den eenen met gescheurde kleederen, den anderen blootshoofds.

AMERSFOORT, 11 Augustus.

Eergisteren zijn van de elf jongelieden, aangegeven tot het examen, twee afgewezen; gisteren van de twaalf negen toegelaten, en heden van de twaalf een afgewezen.

Van den 12den. Heden is er geen examen gehouden.

LEEUWARDEN, 12 Augustus.

De berigten omtrent den oogst der graangewassen luiden bij voortduring tamelijk gunstig, het gewas heeft door de sterke regens minder geleden, dan men vreesde; het beschot is goed. De erwten zijn echter tegen den grond geslagen en vorderen eene spoedige droogte, anders zal er veel van verloren gaan. De toestand der aardappelziekte is sedert ons vorig berigt eerder verbeterd dan verminderd; de prijs is van de goede kwaliteit *f* 2,50 tot *f* 3,00 per mud.

GRONINGEN, 14 Augustus.

Bij de kamer van koophandel en fabrijken alhier zijn van tijd tot tijd, door tusschenkomst van het ministerie van binnenlandsche zaken, berigten ontvangen betrekkelijk de door Denemarken genomene blokkade-maatregelen. De gedurige afwisseling van derzelver toepassing is echter oorzaak geweest, dat niet altijd publiciteit aan die berigten is gegeven; die kamer vermeent thans evenwel navolgend berigt ter kennis van belanghebbenden te moeten brengen, namelijk, dat door het Deensch departement van marine is bekend gemaakt:

dat, behalve de reeds geblokkeerde havens Swinemunde, Wolgast, benevens Cammen en Kiel, als ook de monding van het Sleeswijksche Kanaal bij Holtenau, verder zullen geblokkeerd worden van den 15den Augustus af:

Greifswalde met den Oostelijken inloop naar Straalsund, de stroomen de Elbe, Weser en Jahde.

Dat van dit besluit, door tusschenkomst der Sond- en stroomtolkamer, aan de door de Sond en Belt varende schepen kennis zal worden gegeven, terwijl tot nadere bijzondere bekendmaking geene andere haven als geblokkeerd is te beschouwen.

— Dezer dagen is door het Provinciaal Geregtshof, in raadkamer vergaderd, tot het onderzoek van strafzaken, de openbare criminele teregtstelling bevolen van zekeren JOHAN HEINRICH SCHREVE, ook genoemd BLUMSTEIN, oud 57 jaren, van beroep blaauwverwer, geboren te *Ober-Bauerschaft*, in Pruissisch Minden, zonder vaste woonplaats, — ter zake van drie diefstallen, bij nacht, in bewoonde huizen, met herhaling van misdaad.

Op dezen beklaagde ligt namelijk het regts-vermoeden van reeds vroeger driemalen wegens misdaad te zijn veroordeeld geweest, en wel

1) den 10 van Bloeimaand 1810, onder de namen van JOHANN HENDRIK, bij sententie van den Regter in de jurisdictie der beide Oldambten, wegens *diefstal in dienstbaarheid*, tot *geeseling*, *zesjarige tuchthuisstraf en zesjarige verbanning*;

2) den 28sten Augustus 1815, onder de namen van JOHANNES HEINRICH, bij arrest van het Hof van Assises voor de provincie *Groningen*, in het landschap *Drenthe*, wegens *diefstal bij nacht in eene bewoonde behuizing, door middel van uit- en inwendige braak en inklimming en herhaling van misdaad*, tot *geeseling*, *brandmerk*, *met den strop om den hals en twaalfjarige tuchthuisstraf*; — en

3) den 9 Maart 1825, onder de namen van JOHANNES HENDRIKS of EGBERT GEERTS KLAASENS, bij arrest van het Hof van Assises voor de provinciën Groningen en Drenthe, wegens *vijf diefstallen bij nacht in bewoonde huizen*, waarvan *één met inwendige braak*, *één met uitwendige braak en inklimming*, en *één met uit- en inwendige braak, met herhaling van misdaad*, tot *geeseling*, *brandmerk met den strop om den hals en twintigjarige tuchthuisstraf*.

Daarenboven schijnt het uitgemaakt, dat voornoemde beklaagde dezelfde is, die, bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Winschoten, van den 23sten Julij 1847, onder de namen van FRIEDRICH WILHELM BLUMSTEIN, is schuldig verklaard aan het wanbedrijf van *oplichting*, jegens eenen te Beerta wonenden arbeider, onder voorgeven, dat hij diens ziekelijk dochtertje door bovennatuurlijke middelen konde genezen of onttooveren, en te dier zake veroordeeld tot *correctionnele gevangenisstraf en geldboete*, doch welk vonnis bij arrest van het Provinciaal Geregtshof van den 20sten September daaraanvolgende, in hooger beroep, is vernietigd, op grond, dat den Hove niet genoegzaam regtens was gebleken, dat de beklaagde dezelfde persoon zoude zijn, die zich aan dat feit had schuldig gemaakt.

Van deze laatstgemelde zaak hebben wij onzen lezers een uitvoerig verslag gegeven in ons dagblad no. 76 des vorigen jaars.

— Laatstleden Vrijdag is alhier wederom een zeer hevig onweder losgeborsten, vergezeld van een' zwaren slagregen en hagel. Dit weder, hetwelk bijzonder boven onze stad heeft gewoed, heeft echter geene belangrijke schade te weeg gebragt; alleen vernemen wij, dat de bliksem in een paar behuizingen is geslagen. Bij de behuizing van CORNELIS EVENHUIS, in het heidenschap bij Garmerwolde, zijn door dit zelfde onweder twee schapen doodgeslagen.

— Heden middag heeft alhier een bedroevend ongeluk plaats gehad. Een gehuwd persoon, met name HENDRIK VEENHUIS, timmerman, thans werkzaam zijnde aan het nieuwe akademiegebouw, is heden namiddag van eene hooge verdieping gevallen. Geneeskundige bijstand is hem zeer spoedig verleend; doch, over de gesteldheid van bovengenoemden persoon kunnen wij met zekerheid nog niets melden.

— Men berigt ons uit Utrecht, dat de Gedeputeerde Staten van dat gewest, in eene dezer dagen gehoudene zitting der Provinciale Staten, aan dezen hebben voorgesteld, om de som van *f* 1000 ten koste te doen leggen aan het houden van eene landhuishoudkundige Tentoonstelling, bij gelegenheid van het *Vierde Nederlandsche Landhuishoudkundig Congres*, dat aldaar in Junij des volgenden jaars zal gehouden worden; — even als dit nu, bij gelegenheid van het *Derde Congres*, te Groningen heeft plaats gehad.

— Men vernemen omtrent de plaats gehad hebbende schipbreuken op de Eems, dat gelukkig niet meer menschen, dan de schipper R. J. HUNT en zijn zoon omgekomen zijn; dat het volk van een omgeslagen Oostvriesch turfschip zich heeft kunnen redden; terwijl ook het volk van het bij Oterdum aan den dijk geslagen tjalkschip van den schipper VAN DER MOLEN is behouden gebleven.

— Als eene nog al merkwaardige bijzonderheid wordt ons medegedeeld, dat er, ten gevolge van den hevigen storm, met regen vergezeld, welke in den nacht tusschen den 8sten en 9den dezer jongstl. in de gemeente Delfzijl en omstreken gewoed heeft, op het heem bij de pastorij te Oterdum, op eene uitgestrektheid van een paar Nederlandsche roeden, over de *driehoerderd* dooden musschen gevonden zijn.

— De persoon, die l.l. Dingsdag van den collecteur te Assen $\frac{1}{16}$ van het lot no. 17894, waarop de prijs van *f* 100,000 is gevallen, gekocht heeft (zie ons vorig nommer), was een te Meppel woonachtige debitant der loterij. De collecteur heeft beklag gedaan bij den officier van justitie te Assen, als zijnde hem gebleken, dat gemelde debitant, die aan hem verhaald had, dat hij van Dwingeloo kwam, enz., met de postkar regtstreeks was gekomen van Meppel en aldaar aan het postkantoor, in den korten tijd tusschen de aankomst en het vertrek van den Hollandschen post, de daarmede aangebragte trekkingslijst had ingezien en daaruit de waarde van no. 17894 had vernomen. De justitie heeft zich de zaak aangetrokken.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 9den dezer, no. 82 en 83, onder anderen benoemd, tot 2de luitenants bij het wapen der infanterie:

Bij het 2de regement de serjant-majoors J. VAN DER REE, van het 8ste, en G. J. TEN RAA, van het 3de regement; bij het 5de regement, den serjant-majoor C. N. PERREBOOM, van het 3de, en den serjant R. J. L. VAN DER POEL, van het 8ste regement; bij het 6de regement den serjant W. BELLAARD LORMIER, van het 3de regement; en bij het 8ste regement de serjanten W. F. VAN REGTEREN en J. STRÖHMSDORFFER, beide van den [illegible]

Adres

van Rector en Senaat der Hoogeschool te Groningen aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, betrekkelijk de Grondwetsherziening.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 24sten Julij l.l. is, onder anderen, bij monde van den heer *Nap*, verslag gedaan nopens een Adres van Rector en Senaat der Hoogeschool te Groningen, betrekkelijk het *Onderwijs* en de *Godsdienst*.

Het verslag daarvan luidt als volgt:

„ Rector en Senaat der Hoogeschool te Groningen hebben met leedwezen gezien, dat in het ontwerp der Regering niet zijn opgenomen het beginsel van art. 224 der Grondwet: „ Het openbaar onderwijs is een aanhoudend voorwerp van de zorg der Regering", en dat van art. 226 der Grondwet: „ Als eene zaak van hoog belang wordt ook de opvoeding der arme kinderen aan de aanhoudende zorg der Regering aanbevolen". In het ontwerp wordt niet de pligt, alleen het regt, de bevoegdheid der Regering vermeld. Op de woorden: *ieders* godsdienstige begrippen wordt hier dezelfde aanmerking gemaakt als in het voorgaande adres (*), maar bovendien opgemerkt, dat bij het Hooger onderwijs die eerbiediging nog veel minder mogelijk is, omdat het getal der Hoogescholen niet naar mate van de verschillende godsdienstgezindheden kan worden vermenigvuldigd. De Senaat vermeent ten slotte, dat de woorden: „ met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen" hier veilig kunnen wegvallen, wegens het bepaalde bij art. 2 van het VIde wets-ontwerp."

(*) Het adres n. l. van de Hoofdvereeniging van het Nederlandsche Onderwijzersgenootschap, waarin te dien aanzien het volgende wordt gezegd: „ De woorden: „ met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen" wenschen adressanten aldus veranderd te zien: „ met eerbiediging van de onderscheidene leerstellingen der verschillende in ons land bestaande kerkgenootschappen." Algemeene godsdienstige beginselen zullen dan nog kunnen worden medegedeeld."

Voor het stedelijk gymnasium te Kampen wordt verlangd een leeraar in de wiskundige wetenschappen. Die daartoe genegen mogt zijn, moet zich vóór of uiterlijk op den 21sten Augustus e.k., liefst in persoon, bij curatoren aldaar. De voordeelen, aan gemelde betrekking verbonden, zijn: 1) eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 800; — en 2) een vijfde gedeelte van de schoolgelden der Leerlingen van de tweede afdeeling, hetwelk, onder guarantie van zijde der stad, minstens de som van *f* 400 bedraagt. Bij voorkeur zal op gegradueerden in de natuurlijke wijsbegeerte worden acht geslagen.

(*Ingezonden.*)

GRONINGEN, 14 Augustus.

Terwijl thans in deze stad door eenige ingezetenen pogingen worden aangewend, om hier eene Onderlinge Ziekenbus op te rigten, en van den kant van vele personen, die met kennis van zaken kunnen oordeelen, eene hevige tegenkanting en algeheele veroordeeling van de wankele grondslagen der beoogde Ziekenbus zijn opgekomen en al meer en meer toenemen, — houden, naar men ter wille van de goede zaak met genoegen verneemt, onderscheidene geachte en volkomen daartoe bevoegde ingezetenen dezer stad zich thans reeds ijverig bezig met het leggen en bevestigen van de soliede grondslagen van een ook voor deze stad zoo wenschelijk, als hoogstnuttig *Groninger Algemeen Ziekenfonds*, in navolging van de gelijksoortige heilzame inrigtingen, die nu sedert eenigen tijd te Amsterdam en 's Gravenhage bestaan, en er opgerigt zijn ter onderdrukking en vervanging der vroeger ook aldaar gevestigde Onderlinge Ziekenbussen, wier veelsoortige en treurige nadeelen, zoo algemeene als bijzondere, aldaar namelijk hebben te weeg gebragt, dat men, gelukkig voor de goede zaak, tot het besluit is moeten komen, om eene volledige hervorming in dezen te bewerkstelligen. Dit is geheel naar wensch gelukt, en men heeft er dienovolgens thans *Ziekenfondsen*, die geheel voorzien in de *wezenlijke* oogmerken van deze soort van inderdaad nuttige inrigtingen, te weten: goede en billijke geneeskundige hulp voor de mindere en des behoevende klassen der burgerij, zonder dat daardoor echter in eenig opzigt wordt te kort gedaan aan de schatting, die de Jongeren der Geneeskunst zelve aan hunnen eervollen stand, en het publiek aan de Geneeskunstoefenaren verschuldigd zijn, en zonder dat uit het Fonds *eenige* kosten behoeven te worden bestreden, die niet regtstreeks beantwoorden aan het wezenlijke en eenig deugdelijke doel der inrigting, namelijk: het ligchamelijk en geldelijk voordeel der *Leden*.

ASSEN, 10 Augustus. Den 12den en 13den Julij l.l. is het openbare schoolexamen op het gymnasium te Assen gehouden, den eersten dag over de lagere klassen, den tweeden over de vijf-tien leerlingen van de beide afdeelingen der eerste. Zeven hunner, naar orde der namen, S. ALB. COHEN, J. KONING, S. A. LAMPING, C. N. LAMPING, E. ROELINK, G. VISSCHER en G. DE VOS VAN STEENWIJK, hadden zich tot het staats-examen aangegeven. Deels opgeroepen den 1sten, deels den 9den dezer, zijn alle zeven toegelaten.

Men verneemt, dat de weleerw. heer D. PIJZEL, predikant te Dordrecht, voor het te 's Gravenhage op hem uitgebragt beroep bedankt heeft.

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Delftshaven is den 10den dezer uit het te voren geformeerde zestal van predikanten het volgende drietal gemaakt: Ds. A. J. MOLENAAR, te Scheveningen; W. L. F. MOLTZER, te Waalwijk, en E. J. VAN SPANKEREN, te Zuidland; waaruit dadelijk beroepen is ds. A. J. MOLENAAR, predikant te Scheveningen.

Door den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te Delft is den 8sten dezer, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *H. L. Oort* naar 's Gravenhage, het volgende twaalftal van predikanten geformeerd, alphabetisch gesteld: ds. *J. A. Anspach*, theol. dr., te Deventer; *J. Broedelet*, te Gouda; *N. A. van Charante*, te Oost-Zaandam; *L. van Haaften*, te Nijmegen; *H. J. Hofstede*, te Gorinchem; *J. P. de Keyser*, te Varsseveld; *A. Niermeijer*, te 's Heer-Arendskerke; *A. J. P. Oort*, te Eemnes-Buitendijks; *J. Pleyte*, te Nieuwenhoorn; *W. H. Haverkorn van Rijsewijk*, theol. dr., te Tiel; *J. C. van Schermbeek*, te Elst, en *E. Cats Wor*, te Mijdrecht.

Den 10den dezer is te Delft de vereeniging van afgevaardigden van de Waalsche kerken geopend; bij deze gelegenheid hield ds. VAN DER BANK, van Utrecht, eene leerrede over *Hebr.* 12 *vs.* 28.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Nijburg den 9 Aug., kapit. *Kroon* Catharina Hendrika, van Neustad n. Amsterdam. — Te Rendsburg den 4 Aug., *Jonker* Alida, van Seaham n. Kiel; den 5den *Drent* Eendragt, van Bremen n. Memel.

Binnengekomen te Amsterdam den 9 Aug., kapit. *de Groot* Jacoba, van Suriname; *Uil* Sijbrand Jan, van Petersburg; *Dirks* vr. Fenna, van Emden; den 10den *Botje* Johanna Sara en *Bakker* Tjatsiena, beide van Hartlepool; den 11den *Kuiper* Meinsina, van Gothenburg; *Wijkmeijer* Gesina, van Archangel; den 12den *de Jong* Mina, van Hull; van *Aken* Hendrika Dorentea, van Petersburg; *Lovius* Trekvogel, van Riga; *Westers* Margaretha, van Libau; *van der Veer* Johanna Gesina, van Nerva; *Koops* Lammechiena, van Memel; *Douwes* Johanna, van Dantsig. — Te Texel den 9 Aug., *Kuipers* Alida Geertruida, van Koningsbergen; *Koning* Gesina, van Dantsig; den 10den *Hoeksma* Koophandel, van Archangel; den 11den *Stuitvoet* Margaretha Gesina, van Londen; *Schuring* Petronella, van Hartlepool. — In het Vlie den 8 Aug., *Uil* Sijbrand Jan, van Petersburg; dezelve is na visitatie van de quarantaine ontslagen; *Kraan* vr. Helena, van Laurvich; *Lovius* Onderneming, van Oudsoen; *Botje* Johanna Sara en *Bakker* Tjatsina, beide van Hartlepool; *Ebes* Alida, van Laurvich; den 10den *Kuiper* Meinsina, van Gothenburg; *de Jong* Goede Verwachting, van Fredrichstadt; *Keun* Hendrik, van Osterrusoer. — Te Helvoet den 9 Aug., *de Groot* Catharina Engelina, van Libau; *de Groot* Johanna Maria en *Beeres* Susanna, beide van Riga; den 10den *Zeven* Concordia, van Greifswald; *Kruisinga* vr. Neeltje, van Riga; *Hazewinkel* Lucas Wigcher en *Drent* Engberdina Annechiena, beide van Greifswald. — Te Brielle den 9 Aug., *Braams* Catharina, van Newcastle; *Stuit* jonge Liefert en den 10den *Huizing* Marchina, beide van Greifswald; den 11den *Mellema* Hermanus Hesselaar en *Zoutman* Hendrik Jan, beide van Riga; *Rentes* jonge Jan, van Molden. — Te Vlissingen den 10 Aug., *Scherpbier* Goede Verwachting, van Stockholm. — Te Deal den 9 Aug., *Smit* Prins Hendrik, van Amsterdam n. Batavia. — Bij Douvres den 8 Aug., *van der Wall* Maria Anna, van Amsterdam n. Newyork; den 9den *Post* Paulina, van Middelburg n. Batavia. — Te Livorno den 1 Aug., *Lukens* Sieke van der West, van Amsterdam. — Te Alicante den 31 Julij, *Lovius* Anna Maria, van Torravecchia. — Te Newyork den 23 Julij, *de Weerd* Anna Elisabeth, van Suriname. — Te Greifswald den 31 Julij, *Stopper* Zeevaart en *Dijk* Maria, beide van Delfzijl; den 4den *Oostra* Margaretha Hillegina, van Groningen. — Te Arendahl den 24 Julij, *Dokter* Maria Geertruida, van Dantsig n. Amsterdam; *Smaal* Hillechiena, van Laurvich n. Delfzijl. — Te Altona den 8 Aug., *de Boer* juffer Jantje, van Sunderland. — Te Hull den 6 Aug., *Ouwehand* Westphalia, van Amsterdam. — Te Kroonstad den 29 Julij, *Sprik* Alida, van Bremen; den 31sten *Heikema* Emelie, van Amsterdam; *Dik* Catharina, van Antwerpen. — Te Stockholm den 2 Julij [illegible], van Groningen. — [illegible]

Vaalman Catharina, van Kroonstad; den 2den *Legger* Jezelina, van Schiedam; *Muntendam* Reinauw Engelkens, van Dantsig. — Te Dantsig den 3 Aug., *Brink* jonge Meta en *de Jonge* Jezelina, beide van Groningen; *Boeling* Alida, van Rochester. — Te Wismar den 2 Aug., *Waterborg* Fokkina, van Amsterdam. — Te Hamburg den 7 Aug., *Pekelder* Heidewika en *Vlas* Hendrika, beide van Amsterdam; op de Elve *Kuiper* de 5 Gezusters, van Newcastle; *Kramer* de 2 Gebroeders en *Kemper* Gebroeders, beide van Harwich. — Te Bremerhaven den 4 Aug., *Wolthuis* vr. Klasina en den 6den *Veltkamp* Anna Margaretha, beide van Groningen; *van Sluis* Tjakkina, van Vegesack; den 7den *van Laaten* de 3 Gezusters, van Emden; den 8sten *Gnodde* jonge Jan, van Amsterdam. — Te Yarmouth den 8 Aug., *de Groot* jonge Cornelis, van Antwerpen. — Te Bolderaa den 31 Julij, *van der Veer* Wilhelmina Frederika, van Harlingen; den 2 Aug. *Bolhuis* Roelfina Gesina, van Hamburg; den 3den *Boerhave* Arendina Elisabeth, van Amsterdam. — Te Pillau den 3 Aug., *Bieze* Bouwina, van Amsterdam; *de Groot Bakker* Katharina, van Groningen. — Te Tonningen den 5 Aug., *Spanjer* Catharina Sophia, van Hartlepool. — Te Bergen den 24 Julij, *Hofkamp* den 10 Gebroeders, van Rotterdam; den 26sten *Bosten* Catharina Elisabeth, van Delfzijl.

Binnengekomen in het Vlie den 11 Aug., kapit. *Lukkien* Jettina Roelina, van Demmien; *Oldenburger* vr. Gerberdina, van Brevich. — Te North Shields den 9 Aug., *Heeres* Witte Leeuw, van Rotterdam. — Te Kroonstad den 31 Julij, *de Boer* Hendrika, van Newcastle. — Te Straalsund den 1 Aug., *de Jonge* de Goede Hoop, van Amsterdam; den 5den *Klein* Anje, van Kiel. — Te Hamburg den 9 Aug., *Heins* Georgina en *Heins* de 5 Gebroeders, beide van Amersfoort.

Zeilklaar te Stockholm den 4 Aug., kapit. *Bontekoe* vr. Geertruida, naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 9 Aug., kapit. *Luken* jonge Jan, naar Emden; den 10den *Visser* Bernhard en Elise, naar Hull; *van der Wall* Geerdina, naar Tromsöe; *Hansen* Providentia, naar Arendahl; den 10den *Flik* Kleinkinderen, naar Londen; *Rozeboom* Eendragt, naar Norden; den 11den *Schaaf* Tjakkelina, naar Hamburg. — Uit het Vlie den 8 Aug., *Scherpbier* Jantina Frouwina, naar Newcastle; den 9den *Hazewinkel* Onderneming, naar Newcastle; *Joosten* Alberdina, naar Rostock. — Van Maassluis den 9 Aug., *Huizing* Elsina Johanna, naar Mistley; *Blouw* Annachina, op avontuur. — Van Falmouth den 8 Aug., *Trip* Henriette, naar Suriname, na gerepareerd te hebben. — Van Hartlepool den 7 Aug., *Schuring* Petronella, naar Groningen; *Duintjer* Catharina Frederika, naar Tonningen. — Van Hull den 7 Aug., *Stuiveling* Christina Maria, naar Delfzijl. — Van Koppenhage den 4 Aug., *Hoveling* 't Avontuur, naar de Oostzee. — Van Fiume den 26 Julij, *van Wijk* Arentina Jacoba, naar Bordeaux. — Van Sunderland den 4 Aug., *de Baan* Jantina Gesina, naar de Maas. — Van Memel den 31 Aug., *Dood* jonge Lucas, naar Amsterdam; *Karst* Martha Alida, naar Rotterdam; *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., naar de Brake; den 1 Aug., *Nieveen* Jacoba Catharina, naar Rotterdam. — Van Pillau den 1 Aug., *Sap* Broederliefde, naar Amsterdam; *Koops* vr. Grietje, naar Londen. — Van Dantsig den 3 Aug., *de Groot Bakker* Katharina, naar de Oostzee. — Van Guernsey den 3 Aug., *Hansen* Maria Louise, naar St. Ubes. — Van Bolderaa den 31 Julij, *Dik* Meinkina, naar Amsterdam; *Mulder* Charlotta, *Tersteeg* Udonia, *Oldenburger* vr. Alida, *Bakker* vr. Frouwina; *Flik* vr. Johanna, *Breeland* Ida Reina, den 1 Aug. *Schuur* Johanna Elisabeth, *Pott* Catharina Elisabeth, *de Groot* Lucas Wildervank, *Dik* Henriette, *de Vries* Gezusters en den 2den *de Boer* Gesina, alle 12 naar Elseneur. — Van Tonningen den 4 Aug., *Joosten* Goede Verwachting, naar Amsterdam; den 6den *Duit* Maria, naar Engeland. — Van Bergen den 25 Julij, *Haverbult* jonge Johanna en den 27sten *Ekamp* Anna Clara, beide naar Koningsbergen. — Van Hamburg den 8 Aug., *Lukje* Margaretha, naar Oeljth; *Stratingh* Gesina, naar Dantsig.

Vertrokken van Texel den 12 Aug., kapit. *Gnodde* de Vrienden, naar Frederikstad. — Van Helvoet den 12 Aug., *Plukker* jonge Hendrik, op avontuur. — Van Maassluis den 12 Aug., *de Vries* Vriendschap, naar Londen. — Van Liverpool den 9 Aug., *Klunder* Johannes Linthorst, naar Rotterdam. — Van Kroonstad den 1 Aug. *Hagedoorn* Jantina en *Toensma* Reintje, beide naar Amsterdam; *Bakker* Hendrika Marchina, naar Dantsig; *Engelsman* Richard en *Bakker* Nijverheid, beide naar Elseneur; *de Boer* Gesina, naar de Oostzee. — Van Straalsund den 4 Aug., *Brouwer* Hermina, *Bosker* jonge Wicher, *Sprik* Jantina Hillegina, *Koning* Neptunus en *Stuit* Geerdina, alle vijf naar Amsterdam; *de Jonge* de Hoop, naar Guernsey.

Het schip *jonge Jantina*, kapit. Hazewinkel, van Hartlepool met steenkolen naar Riga, is bij het eiland Hveen gestrand en vol water geloopen, het volk is gered; de inventaris en een gedeelte der lading zou geborgen worden, doch het schip zal weg zijn.

Het schip *Catharina Maria*, kapit. Woelkie, van Stockholm naar Bremen, is den 4 Aug. te Christiansand met schade binnengeloopen, zijnde in den nacht van den 1sten dezer met eene Hollandsche tjalk in aanzeiling geweest; laatstgemelde was te Lillesand binnengeloopen en aldaar wegens zware lekkaadje gezonken.

Den 5 Aug. zijn te Glückstad twee Hollandsche tjalken gearriveerd, aan boord hebbende de bemanning en de lading van het schip *Neuenkircher*, komm. Ketels, van Groenland op Glückstadt bestemd, wegens de vijandelijkheden met Denemarken te Delfzijl binnengeloopen.

Het schip *de Nijverheid*, kapit. Puister, is den 9 Aug. te Cuxhaven met verlies van roer, bazaansmast, enz. uit zee terug gekomen.

DELFZIJL, 12 Augustus. Binnengekomen den 9den kapit. *de Winter* Margaretha en *Esbra* Elisabeth, beide van Bremen; *Michelsen* Sophie, van Fredrikstad; *Kleufkorn* Henriette, van Nemerzijl; *Meijer* Geerdina, van Emden; terug uit zee op de reede *Ellis* Britannia of Gole, naar Londen; den 10den *Wolkammer* Eenige Frederik, van Brevich; *Puister* Imke Giezen, van de Jahde; *Mook* Frederik, van Dantsig; *Kuipers* Engelina, van Brevich n. Workum, als bijlegger; den 11den *Kat* Stad Emden en *Modder* Margaretha, beide van Emden; *Roseboom* Onderneming, van Leer; den 13den *Schoe* Amicitia et Fides, van Osterrusoer; *Schade* Spera, van Marseille n. Hamburg, laatst van Ramsgate; *Breckwold* Irene, van Messina n. Hamburg, laatst van Ramsgate; de beide laatsten wegens de naderking van de Deensche oorlogschepen. — Vertrokken den 9den *Pronk* Roelfina, naar Leer; *Pronk* vr. Aaltje en den 10den *Siemers* vr. Martha, beide naar Emden; den 12den *Geltes* de 2 Gezusters, naar Bremen; *Schoe* vr. Antje, naar Emden; *Mulder* Anna, naar Norden; *Bleeker* Hinderika Jakomina, op avontuur; *Pot* de Hoop, naar Noorwegen; *Onstwedder* Sijke, naar Bremen.

Het schip *Liefdadigheid*, kapit. Lukje, komende van Cardiff en bestemd naar Kroonstad, is, na veel slecht weder doorgestaan te hebben, met lek schip en meer andere zeeschade alhier binnengebragt; moet lossen, om te repareeren.

Door kapit. Plukker, varende het koffschip *juffer Hinderika*, is op den 5 Aug., op 54° 20' N. B. en 6° 12' O. L. van Greenwich, opgepraaid eene schoenerbrik of eene kopervaste sloep met naambordje, waarop stond: *Peter Richard*, van Jersey."

Lijst der Nederlandsche Schepen, welke de Sond gepasseerd zijn.

2 Aug. Mulder, Wendelina (Veendam), van Riga naar Schiedam.
de Boer, Zwaantina Henderika (Pekela), v. Rost. n. Londen.
van der Werf, Jantina (Veendam), v. Memel n. Amsterdam.
Mulder, Alida (Winschoten), van Ahrensburg naar Schiedam.
Helmers, Hendrika Elisabeth (Lemm.), v. Lemm. n. de Oostz.
Helmers, Stad en Lande (Woudsend), v. Memel n. Harlingen.
Kolle, Josina Louisa (Amsterdam), van Riga naar de Maas.
Bakker, Jantina (Pekela), van Petersburg naar Hamburg.
Mulder, Ettina (Veendam), van Dantsig n. Fedderwarbafen.
3 — Weering, Geesina (Pekela), van Amsterdam naar de Oostzee.
Spijkman, Hermanus Geertruda (Zierikzee), van Zierikzee (naar Frederikshamn.
Jongebloed, vrouw Maria (Rotterdam), v. Torrev. n. de Oostz.
Jonker, Gezina Harmina (Veendam), van Edam n. Dantsig.
de Jonge, Hendrika (Veendam), v. Amsterdam n. Petersburg.
Hekker, de Amstel (Amsterdam), van Livorno n. Cronstad.
Meijer, Pieter (Edam), van Edam naar de Oostzee.
4 — Veling, Catharina (Edam), van Greifswalde naar Hull.
Kok, Hollands Trouw (Pekela), van Dantsig naar Edam.
Meijer, Pieter Hendrik (Krommenie), v. Dantz. n. Purmer.
Bakker, Elsjena (Veendam), van Hamburg naar Riga.
de Jonge, de vrouw Martha (Pekela), v. Rotterd. n. Straals.
Drenth, Tjapko Schuringa (Veendam), v. Hamb. n. Rugenw.
De Wind den 2den Aug. Z.Z.W. en W.N.W.; den 3den W.N.W.
ELSENEUR, 4 Augustus 1848.

205ste KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

12de Lijst. Nos. 2210, 5716, 9293 en 3817 ieder een prijs van *f* 1000.

UITTREKSEL uit het *REGISTER van de BROODZETTING voor de Stad Groningen*.

Maandag, 14 Augustus 1848.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood	van 4 Ponden 35 Cts., per 1 $\mathscr{U}$	8$\frac{3}{4}$ Cts.
De Grofweiten Bol	„ 5 Oncen 11$\frac{5}{8}$ Cts., „ „	23 Cts.
De Fransche Bol	„ 3 Oncen 12$\frac{5}{8}$ Cts., „ „	42 Cts.
De Regelwegge	„ 3 Oncen 11$\frac{5}{8}$ Cts., „ „	38 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol	„ 5 Oncen 11 Cts., „ „	36 Cts.

Voor eensluidend uittreksel,

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:

J. H. M. HORA SICCAMA.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 12 Augustus.

NEDERL., Werk. Schuld 2$\frac{1}{2}$ pCt. 44, 44$\frac{1}{4}$, 44$\frac{3}{16}$; Dito Cert. 3 pCt. 51$\frac{1}{4}$, 51$\frac{3}{8}$, 51$\frac{1}{4}$; Dito Dito 4 pCt. 68$\frac{3}{4}$, 68$\frac{1}{2}$, 68$\frac{3}{4}$; O. I. Leening 4 pCt. 67$\frac{1}{2}$; Amort. Synd. 3$\frac{1}{2}$ pCt. 66$\frac{1}{4}$. — BELGIE, bij *Rothschild* 2$\frac{1}{2}$ pCt. 36$\frac{1}{2}$, 36$\frac{1}{4}$. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 8$\frac{1}{4}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 8$\frac{1}{4}$; Dito Binnenl. a. 6 m. 3 pCt. 17$\frac{1}{4}$, 17$\frac{1}{4}$, 17$\frac{1}{4}$; Coup. *Ardoin* 6, 6$\frac{1}{4}$; Fransche Uitgestelden 2$\frac{1}{4}$. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 18$\frac{1}{4}$. — RUSLAND, [illegible]

1816 5 pCt. 96½; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 96¼; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 84¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 74¾; Certific. te Hamburg 5 pCt. 86¼; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 57¼. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl 113. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 69, 69¼, 69 3/16; Dito 2½ pCt. 36¼, 36¾, 36⅜; Weenerbank, bij *Goll en comp.* 4 pCt. 63; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 78¾; Braz. 5 pCt. 72; Dito 1843 5 pCt. 70¾; N. Mex. 5 pCt. 16¼; Peru 6 pCt. 15⅜; Gren. 1 pCt. 12; Venez. 2½ pCt. 15¾; Oblig. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 80.

Onze binnenl. fondsen waren heden iets aangenamer, zonder dat de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

Bijzonder gewild waren wederom de Oostenrijksche, die ondanks de daarin bewerkstelligde winstrealisatiën, hunne vooruitgaande beweging hebben vervolgd.

Van de overige vreemde fondsen valt niets bijzonders te vermelden.

Grenada Onbep. St. 1 pCt. 11¼.

Koers van het geld: Prolongatie 2½, ¾; Beleening 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 44 3/16; Ard. a £ 510 8¼; Binnenl. 3 pCt. 17⅜; Met. 5 pCt. 68¾; Dito 2½ pCt. 36 3/16.

AMSTERDAM, 13 Aug. EFFEKTENSOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 44, 43 15/16. Sp. Binnenl. 3 pCts. 17 11/16. Metal. 2½ pCts 36¼, ⅛, 1/16, ⅛, 1/16, 36.

De hooger afkomende koersen der Oostenr. fondsen van Weenen van j.l. Woensdag bleven hier zonder invloed; zelfs zijn 2½ pCts. Metall. nog beneden den slotkoers van gisteren verhandeld.

Integr. waren insgelijks bij niet levendigen omzet iets flaauwer.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ

GRONINGEN, 11 *Augustus.*

TARWE.		GERST.		Bl. Voer	42 » f 2,50
Oude	℔ f	O. Winter	℔ f	Zw. Voer	38 » » 2,35
Oml.	72 » » 8,00	»	» »	»	41 » » 2,50
»	74 » » 8,50	N. dito	54 » » 3,65	»	44 » » 2,70
Old.	70 » » 7,00	»	56 » » 4,00		
»	72 » » 7,50	»	58 » » 4,35	BOONEN.	
»	74 » » 8,00	»	» »	Paardb. f4,50,75 f5,15,25	
ROGGE.		Knobbe	58 » » 3,60	ZADEN, ENZ.	
Inlands.	66 ℔ f 4,90	»	60 » » 3,90	Gr.Gort f 6,50,75	
»	68 » » 5.30	HAVER.		Par.100N. f9,50 a f13	
»	70 » » 5,70	Dikke	44 ℔ f 2,85	Koolz. v. f7,25 tot f9,25	
BOEKWEIT.		»	47 » » 3,15	Cromh. f9,25,50	
Gr. Zd.	62 ℔ f4,75	»	50 » » 3,45	Raapol. p.v. f 32,50 a f33	
»	64 » » 5,15	»	52 » » 3,65	Boter ½ Ton 1stesoort	
»	66 » » 5,55	»	» »		f 26,50
Zw.Zd.	» »	Bl. Voer	38 » » 2,30	2e Dito f 25,50	
Veen	64 » » 4,75	»	40 » » 2,40	Dito Old.	

Tarwe prijshoudende. — Rogge ruim prijshoudende. — Boekweit 15 cents hooger verkocht. — Gerst iets lager afgegeven. — Haver als voren. — Boonen wel zoo aangenaam. — Gort goed prijshoudende. — Koolzaad minder aan en tot vorige prijzen weinig koopers.

AMSTERDAM, 11 *Augustus.* Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel. In entr.: 131 ℔ r. Odessa f 243. In cons.: 127 ℔ p. witb. Pools. f 320; 129 ℔ b. dito f 312; 129 ℔ ger. roode Odessa f 220; 126 ℔ Kubanka f 210; 122 ℔ Vries. Smet f 220. — Rogge stil: 117 ℔ Petersb. f 160. — Gerst stil: n. Zeeuws. Wr. f 137, f 140; 108 ℔ Westland Chevalier f 155; 114 ℔ Deens. f 170. — Boekweit iets aangenamer: 118, 119 ℔ Holst. f 185, f 187.

Koolzaad ruim ½ p. vl. lager; verkocht: Zuid-Kraai en Flakkee 51 p. vl.; Zeeuwsch en Overm. 52 p. vl.; Vriesch in veiling f 287; op 9 vat dadelijk 56½ p. vl.; Sept. 57½ p. vl.; Oct. 58 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering weder iets flaauwer: per 6/w. f 34,25; vlieg. f 33,25; Sept. f 33,50 a 25; Oct. f 33,75; Nov. f 34; Dec. f 34,25; Mei f 34,75 a 50. — Lijnolie per 6/w. f 27,50; vlieg. f 26.50 a 25. — Hennepolie per 6/w. f 36; vlieg. f 35.

LONDEN, 9 *Augustus.* Ondanks het ongunstige weder was de graanmarkt heden lusteloos op de koersen van Maandag. Wat van vreemde Tarwe binnen komt wordt meerendeels in entrepot opgeslagen. Gerst prijshoudende, doch niet hooger. Haver weinig begeerd.

LONDEN, 11 *Augustus.* Van inl. Tarwe was heden weinig, maar van vreemde veel ter markt; de prijzen van Maandag waren moeijelijk te bedingen voor het weinige, dat er omging; ook in geëntreposeerde was de handel onbeduidend. Gerst goed gevraagd. Haver, Boonen en Erwten bedongen de vorige prijzen.

ADVERTENTIEN.

Alle **SOCIETEITEN, VEREENIGINGEN** en **PARTIKULIEREN**, welke voornemens zijn, op den **28sten Augustus** aanstaande, door eenig OPENBAAR VERMAAK, de feestvreugde te vermeerderen, worden verzocht, daarvan, in den loop dezer week, SCHRIFTELIJKE opgave te doen ten Kantore van den Heer HURRELBRINCK, om alzoo met gemeen overleg den geregelden afloop der feestvieringen te kunnen bepalen.

HARDDRAVERIJ
te *WINSCHOTEN*,

op MAANDAG, den 21sten Augustus 1848.

PRIJS: **EEN FRAAI BEWERKT *ZILVEREN SCHENKBORD*.**

PREMIE: **EEN DITO DITO *TABAKSKOMFOOR*.**

Aangifte der Paarden des morgens te elf uren, ten Huize van den Logementhouder E. VAN DIJK; Rijding te twee uren.

Alle Paarden ten genoegen der DIRECTIE zullen worden toegelaten, uitgezonderd degene, welke alhier bereids eenen Prijs hebben gewonnen.

Voorts worden alle EIGENAREN van schoone Paarden, **welke op het vijfde jaar gaan**, uitgenoodigd, dezelve des morgens te tien uren aan eene daartoe benoemde COMMISSIE te vertoonen; zullende aan den EIGENAAR van het schoonste Paard vrij worden vereerd:

EEN FRAAI BEWERKT MET *NIEUW ZILVER* GEMONTEERD *CHAISGEREIDE* MET *TOEBEHOOREN*.

De Aangifte dezer Paarden zal schriftelijk moeten geschieden vóór of uiterlijk op den 20sten Augustus eerstkomende, onder adres van den Logementhouder E. VAN DIJK, te *Winschoten*.

Alles gelijk staande, zal het **zuiver inlandsch ras** de voorkeur hebben.

Op den 28sten Augustus
Harddraverij te *Helpman*.

Op den 28sten Aug.

aanstaande zal, in den **SCHOUWBURG** alhier, eene **TOONEELVOORSTELLING** gegeven worden. De LIJST van INTEEKENING ligt voor bij den Bureaulist P. DE KONING, bij wien PLAATSEN te bespreken zijn.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

_ Heden beviel van eenen wélgeschapen ZOON MARIA FRANCINA PHILIPPINA WALLER, geliefde Echtgenoote van

JACS. ZEPER.

LEEUWARDEN, 6 Augustus 1848.
Eenige kennisgeving.

_ Heden beviel van een' ZOON J. M. POTT, geliefde Echtgenoote van

F. D. GREVEN.

NIEUWE PEKELA, 10 Augustus 1848.

_ Heden beviel voorspoedig van eenen wélgeschapen ZOON T. C. BANGA, geliefde Echtgenoote van

E. J. DIEST LORGION.

GRONINGEN, 12 Augustus 1848.

_ Op Zondag, den 13den Augustus 1848, is te *Zuidlaren* voorspoedig bevallen van eene wélgeschapen DOCHTER Vrouwe H. M. M. DE ROOY, Echtgenoote van

***Mr.* C. E. KNIPHORST.**

_ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER M. W. VAN KOUWENHOVEN HENNEQUIN, geliefde Echtgenoote van

J. J. BLANKERT,
Rijks-Ontvanger.

HAREN, 13 Augustus 1848.

_ Heden beviel van een' ZOON G. G. MUNTINGA, Vrouw van

J. GROEN, *Vleeschhouwer.*

GRONINGEN, 14 Augustus 1848.

_ KALKWIJK, 7 Augustus 1848. Heden overleed, zeer onverwachts, mijne geliefde Echtgenoote M. J. KNEUBEL, in den ouderdom van bijna tweeënveertig jaren, mij nalatende drie Kinderen.

B. G. D. BEER.

_ EAUX BONNES, Dept. *des Basses Pyrenées*, in *Frankrijk*, 25 Julij 1848. Heden ontsliep alhier, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoote, Vrouwe P. M. A. C. Baronnesse VAN CAPELLEN, mij nalatende drie Kinderen, te jong om hun groot verlies te beseffen.

O. W. MORA SICCAMA,
Lid van de Algemeene Rekenkamer.

Uit hoofde van den verren afstand, gelieven Familiebetrekkingen en Vrienden deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

_ Heden overleed alhier, na een langdurig en geduldig lijden, in den ouderdom van vijfenzestig jaren, de Hoog Welgeboren Vrouwe JOHANNA AGNES LEWE VAN NYENSTEIN, Douairière van den Hoog Welgeboren Heer Jonkheer Mr. JAN ERNST POLMAN GRUIJS.

GRONINGEN, 12 Augustus 1848.

_ Heden overleed, in den ouderdom van bijna 58 jaren, onze veel geliefde Moeder en aangehuwde Moeder MARIA HANNES MULLER, Wedw. L. P. GEERTSEMA.

NIEUW-SCHEEMDA, 12 Augustus 1848.

C. J. GEERTSEMA.
Uit aller naam.

_ In den ouderdom van slechts 20 jaren overleed gisteren te *Peins* onze beminde oudste Zoon JAN MULDER, JR., *Onderwijzer aldaar*, diep betreurd door ons en de onzen.

HOOGKERK, 14 Augustus 1848.

J. MULDER, J.z.
W. J. LEUTSCHER.

Eenige kennisgeving.

_ Bij **W. VAN BOEKEREN** is uitgegeven:

Het Nahedal,

in Brieven uit *Kreuznach*, geschreven in 1847,

DOOR

C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z.,

Theol. Doct. en Pred. te *Groningen*. Met eene Kaart, à f 3—75.

_ Op heden, den elfden Augustus 1800 achtenveertig, ten verzoeke van STIJNTJE MEINDERS BRANDSEMA, te *Midwolda*, hebbende tot Procureur Mr. W. R. EMMEN, te *Winschoten*, en uit krachte van het haar door de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, bij beschikking van den zesentwintigsten Julij j.l., ten **derdenmale** gegeven verlof, naar eisch geregistreerd, heb ik, JAKOB LODEWIJKS, Deurwaarder bij dezelve Regtbank en te *Winschoten* wonende, ten **derdenmale** GEDAGVAARD: mijner Requirante's Eheman **GEERT JURJENS LOELA**, laatstelijk gewoond hebbende te *Wildervank*, doch in de maand Februarij 1812 getreden in Fransch-Keizerlijke dienst en de Vanen dier groote Natie zijnde gevolgd, zonder dat sedert eenig ander berigt van hem is ingekomen, dan dat hij, ingevolge de bij het Fransche Ministerie van Oorlog ingekomen berigten, in den Russischen Veldtogt gesneuveld, of althans is omgekomen, „perdu dans la Campagne de Russie en 1812," om te verschijnen op WOENSDAG, den vijftienden November aanstaande, des voormiddags te tien uren, voor de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, ten einde:

Aangezien de Eischeres, na een zoo langdurig afzijn van hem, met wien zij, tijdens zijn vertrek, nog slechts weinige dagen was gehuwd, eindelijk zich niet ongenegen gevoelt voor eene ANDERE ECHTVERBINDTENIS, haar bereids voor geruimen tijd, en nu bij herhaling wederom met aandrang aangeboden;

Aangezien zij dan ook, na van gezegde Regtbank verzocht en bij herhaling door dezelve gegeven verlof, gezegden haren Echtgenoot bij twee openbare Dagvaardingen heeft opgeroepen, nu laatstelijk, om op den twaalfden Julij dezes jaars, voor dien Regter zelf of zijnentwege van zijn aanzijn te komen doen blijken, op straffe dat, bij gebreke van een of ander, door haar van die omstandigheid zoude worden verzocht Acte, en tevens en voor het laatst verlof tot het mogen uitbrengen eener DERDE en laatste OPENBARE DAGVAARDING ten zelfden einde, opdat, nadat die oproeping nog ééns zoude zijn herhaald, der Eischeresse zoude kunnen worden vergund, om de zoo lang door haar gewenschte ECHTVEREENIGING te mogen aangaan; alles met veroordeeling des afwezigen in de kosten, door alle deze maatregelen veroorzaakt;

Aangezien hij intusschen ook nu, *noch* zelf, *noch* iemand voor hem, ten laatst-dienenden dage is opgekomen, zoodat dan ook de Regter, andermaal hiervan Acte verleenende, der Eischeres heeft vergund, denzelven nog ééns, TEN DERDEN EN LAATSTEN MALE te mogen oproepen:

Overzulks ook nu nog, ten laatste, van zijn aanzijn te komen of te doen blijken, terwijl ten dage dienende, bij gebreke van een of ander, van wege de Eischeres, definitivelijk zal worden verzocht vergunning, om onverwijld, en zonder den verloop van driehonderd dagen, invoege bij ontbinding van een bestaand huwelijk in den regel is voorgeschreven, te behoeven af te wachten, de zoo lang door haar gewenschte Echtverbindtenis te mogen sluiten; alles met veroordeeling van den afwezig gebleven Echtgenoot in de kosten dezer geheele Procedure, van welke het bedrag, ter voorkoming van volgende langwijlige vereffenings-gedingen, zoo veel doenlijk, in des Regters gunstige beschikking zal worden vastgesteld.

Ik heb deze laatste oproeping gedaan bij openbare Dagvaarding, door dezelve, gelijk telkens door mij is geschied, aan te plakken aan de voornaamste deur van het Paleis van Justitie te *Winschoten*, in welk gebouw, behalve andere Collegiën en Autoriteiten, ook de Arrondissements-Regtbank aldaar vergadert; voorts aan het Raadhuis te *Wildervank*, in welke Gemeente de opgeroepene het laatst en tot zijn vertrek heeft gewoond, en eindelijk door toezending, met verzoek tot plaatsing, aan de Heeren Uitgevers der *Staats-* en *Groninger Couranten*, Dagbladen, te dien einde bij het eerstbekomen verlof aangewezen; terwijl ten slotte een vierde Afschrift van hetzelve door mij is overhandigd aan Z. E. A. den Heer OFFICIER van JUSTITIE te *Winschoten*, welke mij het oorspronkelijke met *gezien* heeft geteekend.

Zijnde de kosten dezer Acte en debet, buiten de Registratie en die, bij plaatsing, verschuldigd mogen worden, zeven gulden vijfenzestig centen.

(*get.*) J. LODEWIJKS,
Deurwaarder.

Exploit . . f 0 — 75.	Gezien en afschrift ontvangen bij ons Officier van Justitie te *Winschoten*, den 11den Aug. 1848.
Schrijfl. . . - 0 — 90.	
Repert. . . - 0 — 10.	
Visa en aanslagen. . - 0 — 90.	(*get.*) H. SIJPKENS. Geregistreerd enz.
Reiskosten - 5 — 00.	*Voor gelijkluidend Afschrift:* *Mr.* W. R. EMMEN, *Procr.*
f 7 — 65.	

De ondergeteekende, gezien hebbende dat er in de vorige Courant MISBRUIK van zijnen NAAM is gemaakt, verklaart bij deze, dat hij de LEVERING van **GENEESMIDDELEN** voor de thans op te rigten **GRONINGER ZIEKENBUS** noch AANGENOMEN heeft, noch ZAL AANNEMEN.

F. MEES,
Apotheker.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENSTEN.
AUGUSTUS 1848.

Van *AMSTERDAM* naar *KAMPEN*: (behalve ZONDAGS) dagelijks, des morgens te 6 uren.

Van *KAMPEN* naar *AMSTERDAM*: (behalve ZATURDAGS) dagelijks, des namiddags te 1½ uur.

De **DILIGENCE** van *GRONINGEN* naar *ZWOLLE* en *KAMPEN*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, vertrekt DAGELIJKS, des avonds te 11 uren, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij **C. A. FRIGGE**; — terwijl de Reizigers zóó vroegtijdig te *Amsterdam* aankomen, om met den laatsten Spoortrein, naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. Voorts loopt deze Dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem*, *Nijmegen* en *Cleef*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den derden trein.

AANBESTEDING.

De Heer **B. M. WORUMEER DUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op MAANDAG, den 28sten Augustus 1848, ten Huize van den Kastelein L. VAN VEEN, te *Uithuizen*, des morgens te 11 uren, in het openbaar aan te besteden:

Het **BOUWEN** van een **NIEUW LANDHUIS** en **SCHUUR**; waarvan de Bestekken in tijds ter lezing zullen worden gelegd te *Uithuizen* bij de Kasteleins L. VAN VEEN en S. BOLHUIS; te *Onderdendam* in het GEMEENTEHUIS; te *Delfzijl* bij den Kastelein TER STEEG; te *Appingedam* bij den Kastelein HOEKSTRA; te *Groningen* bij de Erven EEKHOFF, Mej. de Wedw. DE JONG, de Wedw. BONTEKOE, SPINHOFF en in het BLAAUWE PAARD; te *Winschoten* bij den Kastelein WISSEMAN; te *Assen* bij den Kastelein HOFSTÉ; te *Leeuwarden* bij de Weduwe R. POST; te *Sneek* bij den Kastelein VAN MEURS, in de *Wijnberg*; te *Heerenveen* bij den Kastelein BARLAGE, in het *Heeren Logement*.

Nader onderrigt is te bekomen, van den 19den Augustus af, ten Huize van bovengenoemden Notaris, alwaar de Teekening ter inzage is gelegd.

_ Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG, den 23sten Augustus 1848, des avonds te 7 uren, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime en wél doortimmerde BEHUIZING, get. Z 17 rood, met groote SCHUUR en fraaijen TUIN er achter, staande en gelegen buiten de Heerepoort, te *Groningen*, Westzijde van den Straatweg, nabij het Hoornsche Diep.

II. Een groote TUIN met eenen VIJVER, mede aldaar.

III. Eene ruime WONING mede aldaar, get. Z 16 rood, met den TUIN ten noorden daaraan gelegen, voor zoo verre deze Woning strekt; voorts de geheele TUIN, achter deze Woning en de perceelen 4 en 5 gelegen, en eindelijk de TUIN ten oosten van perceel 5 gelegen.

IV. Zes WOONKAMERS, mede aldaar, get. Z 15, 14, 13, 12, 11, 10 rood, met den TUIN ten noorden van deze 6 Woonkamers gelegen, volgens afbakening.

V. Zes WOONKAMERS, mede aldaar, get. Z 9, 8, 7, 6, 5, 4 rood, met den TUIN ten noorden van deze 6 Woonkamers gelegen, volgens afbakening.

Alles toebehoorende aan den Heer B. W. CRIENS. Om te aanvaarden den 1sten November 1848, of perceel I, des verkiezende, den 1sten October 1848. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uren.

HEDEN VOORMIDDAG

te 11 uren: VERKOOP van **AFBRAAK**, beste EIKEN PALEN en POSTEN van de Walbeschoeijing bij den St.-Jansboog.

FIRMA **Steen & Comp.**

GROOTE VERKOOP VAN
Manufakturen.

Op MAANDAG, den 21sten Augustus 1848, en volgende dagen, ten Huize van den Kastelein GIEZEN, te *Helpman*, gedenkt de Heer J. R. TIJL, door reële kwitering zijner Affaire, publiek aan de hoogstbiedenden te verkoopen: al de nog voorhanden zijnde **WINKELGOEDEREN**, bestaande in BROEKSTOFFEN, BLAAUWBONTEN, GEKLEURDE en ROUW CHELASSEN, ORLEANS, HALF ZIJDEN STOFFEN, SIAMOOZEN, NANKINGS, GEKLEURDE KATOENEN, GINGHAMS, WITTE GOEDEREN, eene groote partij DOEKEN, benevens eene extra groote partij GARENS en LINTERIJEN en veel meer andere ARTIKELEN. De Goederen zijn te bezien op Vrijdag en Zaturdag, den 18den en 19den dezer, des voor- en namiddags van 9—12 en van 2—5 uren, in 't Nieuwe Verkoophuis, in de Oosterstraat.

FIRMA **Steen & Comp.**

BIJ AFBRAAK UIT DE HAND TE KOOP:

Een komplete **ROGGE-** en **PELMOLEN**, voorzien van een best GAAND WERK, hetwelk zoo goed is als nieuw, eene beste AS en eene uitmuntende ROEDE en drie paar STEENEN, als: één paar Rogge- en Weitsteenen en 2 paar Pelsteenen.

Deze Molen, die 20 Ellen, 5 Palmen vlugt en op Stelling eene hoogte heeft van 4 Ellen, 5 Palmen, is te bevragen bij J. K. MEEKMA, te *Ferwerd*, Prov. *Vriesland.*

De ondergeteekende berigt bij deze aan de Ingezetenen van de Stad en Provincie *Groningen*, dat hij zich alhier heeft gevestigd als **CIVIEL-ARCHITECT.**

Zoo als hij vertrouwt, met genoegzame kennis toegerust, welke door Reizen, zoo Binnen- als Buitenlands vermeerderd of verkregen is, durft hij zich vleijen de **WERKEN**, welke men hem zoude willen opdragen, geheel naar den eisch ten uitvoer te kunnen brengen, en netheid, soliditeit met min kostbaarheid te vereenigen; zich bij voorkomende gelegenheid vriendelijk aanbevelende.

GRONINGEN, 14 Augustus 1848.

W. VAN DER WEIJDEN, *Civiel-Architect*,
Noorderhaven, no. 101.

De ondergeteekende zijne AFFAIRE als **THERMOMETER-** EN **BAROMETERMAKER** OVERGEDRAGEN hebbende aan ***Wm. BALLI*** alhier, bedankt het Publiek voor het genotene vertrouwen en beveelt zijnen Opvolger beleefdelijk in diezelfde gunst.

J. PAGANI.

Volgens bovenstaande advertentie de AFFAIRE in **THERMOMETERS, BAROMETERS** en alles wat tot dit Vak behoort van J. PAGANI *OVERGENOMEN* hebbende, beveelt zich als zoodanig ten vriendelijksten aan.

NB. Men gelieve vooral daarop te letten, dat voor rekening van den ondergeteekende geene VENTERS bij de Huizen worden rondgezonden.

W. BALLI,
Schoorsteenveger, bij het Koude Gat, te *Groningen.*

Zonder weerga!

De ondergeteekende brengt ter kennis van zijne Stad- en Landgenooten, dat hij ruim gesorteerd is van nieuw uitgevonden

KOOKKAGCHELS,

welke op keur kunnen gekocht worden.

H. LANTINGA,
Mr. Kagchelmaker te *Groningen*, K no. 99.

TE KOOP:

Eene nieuwe GEBOMBEERDE **KAPCHAIS.** Te bevragen bij J. BOERSMA, *Zadelmaker*, buiten de Apoort.

APOTHEEK.

Men verlangt met November aanstaande of eerder, in de APOTHEEK van Mejufvrouw de Wed. L. NOË, te *Leeuwarden*: een' bekwamen **BEDIENDE.** Adres met franko brieven, of in persoon, bij bovengenoemde.

W. GORTER, Apotheker te *GRIJPSKERK*, vraagt zoo spoedig mogelijk een' **BEDIENDE.**

Er wordt GEVRAAGD: Een **MEISJE**, dat gewoon is wat HUISWERK mede te doen, pl. m. 15 tot 16 jaren, om voort in dienst te treden. Adres bij den DRUKKER DEZER.

De Weerkundige Waarnemingen zullen in het volgend no. worden geplaatst.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.